

Iktatószám: 3/305-6/2019.

2019.05.29. Képviselő-testületi ülés

Jegyzőkönyv

7. melléklete

ELŐTERJESZTÉS

Örvényes Község Önkormányzata Képviselő – testületének 2019. május 29. napján tartandó ülésére

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Előterjesztő: Huszár Zoltán polgármester

Előterjesztést készítette: Németh Tünde jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.) 31.§-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról (a továbbiakban: HEP). A törvény szerint a települési önkormányzat ötvenente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet a 31. § (4) bekezdése értelmében kétvenente át kell tekinteni és az áttekintés alapján szükség esetén felül kell vizsgálni és módosítani.

A dokumentum célja, hogy elemezze a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza ezen csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. Ennek érdekében két részre tagolódik, egy a mindenkori állapotok vizsgálatán, értékelésén alapuló helyzetelemzésre, és egy a helyzetelemzés figyelembevételével meghatározott célkitűzéseket tartalmazó intézkedési tervre.

Az előzőeken túlmenően a helyi esélyegyenlőségi program elfogadása, illetve megléte kötelező feltételét képezi a hazai és uniós forrásból megvalósuló pályázatokon való részvételnek is.

Örvényes Község Önkormányzatának Képviselő-testülete – a HEP elfogadásának kötelezővé tételét követően első ízben – a 104/2013. (XII.19.) határozatával fogadta el öt év időtartamra a hatályos HEP-et. Az azóta eltelt időben három alkalommal szerepelt a HEP áttekintése a képviselő-testület napirendjén esetleges felülvizsgálat céljából, azonban ennek szükségessége nem merült fel.

A vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően új program került elkészítésre.

Az előterjesztés melléklete tartalmazza az új programot.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése alapján a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel:

- *a nők,*
- *a mélyszegénységben élők, romák,*
- *a fogyatékkal élő személyek, valamint*
- *a gyermekek és*
- *idősek csoportjára.*

Az Ebktv. 31. § (3) bekezdése alapján a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- *az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,*
- *az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,*
- *a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,*
- *olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.*

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi programban úgy rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges intézkedéseket, feladatokat, hogy azok összhangban legyenek az Ebktv., a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) rendelkezései, a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, valamint az önkormányzat egyéb fejlesztési terveivel, koncepcióival.

A munka során a helyzetelemzéshez szükséges aktuális adatokhoz forrásként felhasználásra kerültek – a forrás feltüntetésének jelölésével – az elérhető központi nyilvántartások (pl. TeIR, KSH-TSTAR, Takarnet) adatai, helyi önkormányzati adatok.

A Képviselő-testület ülése előtt a programot megtárgyalta a HEP Fórum, így biztosítva a széles társadalmi réteg általi megismerést.

A Korm. rendelet 3. §-a értelmében a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzéteszi az általa elfogadott helyi esélyegyenlőségi programot, valamint soron kívül megküldi az Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság számára, mely azt honlapján közzéteszi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására, és a határozati javaslatok elfogadására.

Örvényes, 2019. május 20.

Huszár Zoltán sk.
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Örvényes Község Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2019. (.....) határozata

Örvényes Község Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztés mellékletét képező Örvényes Község Önkormányzat 2019-2023. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és azt elfogadja.

Képviselő-testület felkéri Huszár Zoltán polgármestert a dokumentumnak a község honlapján történő közzétételére, valamint a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltsége részére történő megküldésére.

A Képviselő-testület Örvényes község 104/2013. (XII.19.) határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programját hatályon kívül helyezi.

Határidő: azonnal

Felelős: Huszár Zoltán polgármester

Helyi Esélyegyenlőségi Program

TERVEZET

Örvényes Község Önkormányzata

2019-2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	50
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	55
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	63
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	65
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	66
1. A HEP IT részletei	66
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	66
A beavatkozások megvalósítói.....	68
Jövőképünk	69
Az intézkedési területek részletes kifejtése	70
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	85
3. Megvalósítás.....	90
A megvalósítás előkészítése	90
A megvalósítás folyamata.....	90
Monitoring és visszacsatolás	91
Nyilvánosság	91
Érvényesülés, módosítás.....	93
4. Elfogadás módja és dátuma	94

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Örvényes Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település elhelyezkedése:

Örvényes Balatonfüredtől 9 km-re, a Tihanyi-félsziget szomszédságában fekvő Veszprém megyei település.

A Balaton északi partjának egyik legkisebb települése 150 fő állandó lakost, és kb. 1000 fő nyaraló vendéget számláló falu.

A Tapolca-Budapest vasútvonal, és a Balaton északi partján húzódó 71-es számú főút mentén fekszik.

A település közigazgatási területe összesen: 446 ha, a belterület 46,7 ha, a külterület pedig 399,3 ha. Örvényes Balatonudvari, Aszófő, Pécsely településekkel határos, Tihannyal vízi határ köti össze. A Balatonfüredi kistérség része.

A település etimológiája:

A község nevének értelmezése vitatott. Az Örvényes származékszó, de hogy milyen szóból származik arra nézve két magyarázat is létezik. Az egyik szerint a régi örmény = malom, molnár, a másik szerint az örmény = örvény jelentésű szóból eredeztethető.

A középkori oklevelekben a falu nevét többféleképpen írták, azonban a XVIII. századtól napjainkig az Örvényes elnevezés változatlanul él mind a nép ajkán, mind pedig a hivatalos használatban.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település története:

A falu a Balaton északi partján, a Tihanyi-félszigettől nyugatra fekszik. Már a római korban is lakott volt, aminek emlékeit a község határában és a vízparton történt ásatások alkalmával találták meg. Több évszázadon át a Tihanyi apátság birtoka volt.

II. András király 1211-ben összeíratta a tihanyi apátság birtokait. Ebben az összeírásban találjuk Örvényes legkorábbi hiteles említését. IV. Kelemen pápa 1267-es bullájában felsorolta az apátság birtokait, melyek között Örvényes is szerepelt. Az Árpád-kor végén több donációs nemes élt itt, kiknek neveit egy paloznaki periratból ismerhetjük.

A XIV. század végén a Tihany várát átmenetileg birtokló prodavizi Ördög István foglalta el a tihanyi apátság Balaton-felvidéki birtokait, így Örvényest is. 1392-től szintén a tihanyi apátság birtokába került vissza.

Örvényes középkori műemléke a falu temetőjében álló templomrom. A kisméretű, keletelt, törtkőből épült, egyhajós, egyenes záródású egyházhoz egykor dongaboltozatos szentély kapcsolódott.

Örvényes területén még soha nem került sor olyan ásatásra, amelynek célja a középkori emlékek feltárása lett volna. A község jelenlegi belterülete rátelepült a középkori falu területére, így erre a jövőben se nagyon lesz lehetőség. Az egykori templom körül elhelyezkedő középkori temető szintén elfedi a napjainkban is használatos újkori temetőt.

A Magyar Országos Levéltárban őrzött Zala vármegyére vonatkozó dikális összeírások arra világítanak rá, hogy Örvényes lakossága erőteljes hullámozást mutatott: többször elnéptelenedett, majd újra települt a török uralom alatt. 1548-ban a török felégette Örvényesen mindössze egy új házat, egy lakatlan telket és öt szegény jobbágyot írtak össze. Az 1572. évi úrbéri összeírás azt mutatja, hogy Veszprém visszavétele után kedvezőbb helyzetben volt a falu, melyben 7 lakott és 4 puszta telket tartottak nyilván.

A község Veszprém második török kézre kerülése idején (1593-1598) néptelenedhetett el. Az 1603. évi úrbéri összeírás már a puszta falvak között említi Örvényest. Ezt követően a településről ellentmondásos információk maradtak fent. Valószínűleg az 1620-as években kezdett ismét benépesedni. Ebben az időben állt itt egy egykerekes malom, melyet már a XIII. században is említettek okmányok, de az idők viharában biztosan elpusztult. Így a XVII. század első felében épülhetett újból a ma is álló és működő egykerekes vizimalom. Az egykerekes malom éves jövedelmét 70 köbölre tették.

A török félhold hatalma az 1680-as évek felszabadító hadjáratainak következtében áldoztak le a Dunántúlon. Palota és Székesfehérvár visszavételével a Balaton-felvidék is végleg felszabadult a török megszállás alól. Az elnéptelenedett Örvényes határát a betelepítéséig a szomszédos falvak használták.

Az 1700-as évek elején az Örvényest pusztaként tartják nyilván, puszta földjeit, szőlőhegyét az uraság tihanyi jobbágysai szántják, tizedet adnak utána. Két malma folytonosan őrölt, s évente mintegy 100 köböl hasznot adott az apátságnak. Mindaddig, amíg az apátságnak nem volt módja a puszta betelepítésére, a földesúri jogok biztosítása volt a célja.

Az Örvényes környéki falvak egy része (Aszófő, Tihany) a török uralom alatt is megtartotta életképességét, azonban népessége a Rákóczy-szabadságharc alatt és után nem gyarapodott oly mértékben, hogy képes legyen Örvényes puszta betelepítésére. Erre a Bakony szívében élő városi katolikusok vállalkoztak. Először néhány Rhein-Pfalzból Városlődre települt család érkezett Örvényesre, akik 1733-ban szerződést kötöttek Grasso Villebald apáttal. A telepesek 3 évi adómentességet kaptak. Ha az adómentes évek után máshova akartak költözni, akkor maguk helyett más alkalmas jobbágyot kellett állítani és 20 forintot tartoztak lefizetni.

A nép nyelvén él egy anekdota a „7 sváb mondája”, mely szerint 7 család jött volna nyugatról, melyeket név szerint is felsorolnak: Haasz; Keller, Kugler, Leyker, Redl, Szisz és Titz. A családok leszármazottjai ma is a településen élnek.

Az újonnan létrejött Örvényes falu szintizsta katolikus településnek számított. A község szomszédaival békességben élt.

A telepítés egyenes következménye volt a tihanyi apátság településpolitikájának, amelynek legfőbb célkitűzése a birtokok jogviszonyainak rendezése, az uradalom gazdálkodásának stabilizálása és a katolikus hitélet újjászervezése volt. (A török uralom alatt ugyanis a települések jó része a kálvinista vallásra tért át.)

Településkép:

„A XX. század neves földrajztudósa, Cholnoky Jenő (1870-1950) nevezte először Balatoni-Rivierának a Fűzfőtől Ábrahámhegyig terjedő településsort; azt a partszakaszt, amelynek egyik festői láncszeme Örvényes község. Bár a község határának kiterjedése vízfelülettel együtt mindössze 446 hektár, ami a többi településhez képest kicsinek mondható, mégis megtalálunk benne minden természeti szépséget, ami erre a tájra jellemző. Festői Balaton-partot nádasokkal, csendes üdülőtelepet vonzó stranddal, sok hagyományos elemet őrző településszerkezetet, szépen megművelt szántókat, kitűnő bortermő szőlőhegyet, s mindezek felett a panorámát a haragos zöld erdők koszorúja zárja le a Balaton-felvidék irányában. Még az erdők alatt a hajdani gyenge szántók és a felhagyott murvabánya területén nemrég létesült golfpálya is belesimul e tájba precízen nyírott, haragoszöld gyepfelületeivel. Külön ékesíti a község képét a bővizű Örvényesi Séd erdők között a Balaton irányába siető völgye, amely mélyen bevágódott a dombok és hegyek közé, hogy aztán a falut elérve, a szűk szoroson áttörve, a Balaton-felvidék egyetlen és még működőképes műemlék vízimalmát is meghajtsa.”
(Hudi József: Örvényes község története)

Örvényes község a Balaton-felvidéken fekvő kisközség, amely 124 méter tengerszint feletti magasságban létesült a Balatontól mintegy fél kilométer távolságra északra, a Pécsely patak torkolatvidékén. A község régi utcája, a történelmi település magja tulajdonképpen a Séd folyásával párhuzamosan egy enyhe, délies kitettségű dombhátra települt (a 71-es számú főút felett).

Örvényes az egyutcás úti falvak csoportjába tartozik, Y alakú leágazással. 1946-1949 –es években ennek továbbfejlődéseként nyitották meg a Fő utcával (mai Szent Imre utca) párhuzamosan elhelyezkedő Új utcát. A telkek elrendezése soros udvaros fésűs beépítéssel, amelyekhez csűrők tartoznak. Ezek az épületekre merőlegesen állnak, tehát keresztirányba lezárva a telket, ami a keresztcsűrős udvarok jellemzője. A telkeken a lakóházak, az istállók, ólak egymáshoz kapcsolódva álltak, de csökkenő gerinc és ereszmagassággal, amelyben a telkek lejtése játszott elsőrendűen szerepet.

Tekintettel arra, hogy a Balaton északi oldala a kőépítkezés hazája, az örvényesi hagyományos épületeket is kőből emelték.

A falubeli épületeket egészítették ki a szőlőben lévő présházak, pincék. Napjainkban ezek már inkább nyaraló épületként funkcionálnak.

A település napjainkban több részből áll: az eredetileg egy utcás falu többutcás szerkezetűvé vált, amelyhez a balatoni strand és az üdülőtelep, valamint a településtől északra elhelyezkedő külterületi, zártkerti ingatlanok (szőlő) csatlakoznak.

A településen áthaladó vasút két részre osztja a falut: a vasút felett található a régi település rész, a vasút alatt található az úgynevezett „Fürdőtelep”, üdülőövezet és a település szabad strandja.

Az állandó lakosság 99 %-a a régi falurészen él, de napjainkban itt is egyre több a nyaralónak használt ingatlan. A vasút alatti területen szinte csak üdülő épületek találhatók.

Megélhetési források, életmód, kultúra:

A XVIII-XIX. században a háztartások önellátóak voltak, a konyhára valót a konyhakertben, a káposztáskertben (mai napig megtalálható a faluban) és a szőlőben termelték meg. Készpénzre főként a bor, a gabona, a zöldség és a gyümölcs eladásából tehettek szert. A legközelebbi (Balatonfüred, Veszprém) piacokon a heti és országos vásároknak értékesítették termékeiket és szerezték be a szükséges ipacikkeket.

Örvényesen, miként a többi német faluban, nagy jelentőségű volt a káposztatermelés. A káposztáskertekben termelt káposztát változatosan tudták elkészíteni; a hétköznapi és az ünnepi asztalról soha nem hiányozhatott.

A falu fő megélhetési forrása a szőlő volt, ez állt a paraszti gondolkodás középpontjában. A mindennapi élet ritmusát is a szőlőművelés teendői határozták meg, amelyek kora tavasztól szüretig, majd az újbor elkészültéig szinte állandó elfoglaltságot jelentett.

A falu gazdasági életének szerves része volt a három malom, amely mindaddig járt, amíg a patak vize be nem fagyott. A malomban őrlték a helybeliek és környékiek a gabonájukat, így ott nagy társasági élet folyt.

A szőlőművelés mellett szívesen foglalkoztak Örvényesen a gyümölcsstermesztéssel. A szilvákertek terméséből részben pálinkát főztek.

A gazdák állattenyésztésből (ló, szarvasmarha, sertés) is kiegészítették jövedelmüket.

1956 után a község életében jelentős változások következtek be. A mezőgazdaságot kollektivizálták, az aktív keresők egy része az iparban (pl. hajógyár Balatonfüreden), másik része a szolgáltatásban helyezkedett el.

1959. tavaszán megtartotta alakuló ülését az örvényesi „Petőfi” Termelőszövetkezet, mely Veszprém megye kis területű, kis taglétszámú, mégis eredményesen működő szövetkezetei közé tartozott.

A termelőszövetkezet birtokviszonyait viszonylag gyorsan sikerült rendezni. 1960 tavaszán elfogadták a háztáji területek kiosztását.

A tagok éves jövedelmének két fő forrása volt: a szövetkezeti nyereségrészesedés és a háztáji gazdaság jövedelme. A szövetkezet elsősorban szőlőműveléssel foglalkozott, a szántóföldi művelésnek és a hozzá kapcsolódó állattenyésztésnek ehhez képest alárendelt jelentősége volt.

Téli elfoglaltságot az erdei munka és a nádatás jelentette. „Örvényes aranya a nád volt.” a nádasoknak az aranykorona értéke és jövedelme vetekedett a szőlőével. Valamennyi nádasa a falunak első osztályú volt.

Az ipari melléküzemágnak számító murvabánya ugyancsak jelentős bevételt biztosított.

Az örvényesi termelőszövetkezet az önálló gazdálkodás időszakában a veszprémi járás legjobb szövetkezetei közé tartozott. A szövetkezet tagjainak korösszetétele az országos tendenciának megfelelően kezdettől kedvezőtlennek tekinthető: a tagok nagy része idős volt, a fiatalok inkább az iparban (Balatonfüred, Balatonfűzfő) helyezkedtek el.

Az örvényesi szövetkezet 1974. március 1-jén külső kényszerítő erők hatására egyesült az aszófői és a balatonudvari szövetkezettel. Majd ez a szövetkezet belső megosztottság miatt a rendszerváltás kezdetén felbomlott.

Örvényes társadalmi kapcsolatai a XIX. század második felében és a XX. század elején is a Balatonfelvidéki német falvakkal voltak a legerősebbek (pl. Tótvázsony, Szentjakabfa, Pula). A 1871-ben a településen élő lakosság tisztán sváb volt. A századforduló környékén a nyelvhasználatban és öltözködésben megfigyelhető magyarosodásban bizonyára nagy szerepet játszott az is, hogy a község bekapcsolódott a balatoni idegenforgalomba. A gazdák a fürdővendégeknek szobát adtak ki. A vasút átadása után még inkább nőtt a vendégforgalom, és ezzel együtt a zöldség- és gyümölcsstermelés, tejtermelés is.

Hivatalos statisztikai adatok azt mutatják, hogy Örvényes az első világháború után már magyar falunak számított.

A Balaton-környék infrastruktúrájának fejlesztése Örvényes életében is döntő változást hozott. Az egyik tényező a fürdőtelep, a másik a műút, a harmadik pedig a villanyhálózat kiépítése volt. A község fejlődésében fontos előrelépés volt az 1930-as években az üdülőtelep létesítése. Már ekkor volt a településen sporthorgászati jog.

A község életében egyre fontosabb szerepet játszott a balatoni idegenforgalom. A községi tanács tulajdonában lévő strand, az üdülőtelep és főképp a műemlék Vízimalom egyre több vendéget vonzott.

A község kulturális élete is folyamatosan fejlődött, 1934-ben a gazdaközösség összefogásából megszületett a kultúrotthon, melyet a későbbiekben a korkövetelményeinek megfelelően bővítették, berendezéseit megújították. A község közművelődési életében a második világháború alatt és után fontos szerepet játszott a gazdakör. A gazdakör mellett az 1900-ban alapított gazdasági népkönyvtár kínálta az olvasnivalót.

1951-ben egy teljesen új kultúrotthon átadására került sor.

A kulturális igények kielégítéséből a termelőszövetkezet is kivette a részét. 1962 őszén a tagok országjáró tanulmányi kiránduláson vettek részt. Az 1960-as évek második felében egy szőlőműveléssel foglalkozó pozsonyi termelőszövetkezettel létesítettek kapcsolatot: kölcsönösen meglátogatták egymást, tanulmányozták a termelési kultúrát és közben a környék látnivalóival is megismerkedtek.

Önkormányzatunk - többek között - a kulturális és közművelődési szolgáltatásainak biztosítására - MVH pályázati támogatás segítségével – a 2012. évben átadta az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér épületét a régi Kultúrház épületének felújításával. Ebben az új épületben már lehetőség van mind a helyi lakosoknak, mind a nyaraló vendégeknek számítógép, internet használatára is.

Az épületben lehetőség van különböző kiállítások, rendezvények, könyvbemutatók megszervezésére.

Itt kerül megrendezésre a hagyományosnak mondható Mikulás és Karácsonyi műsor, a Búcsúi és Szilveszteri bál.

Itt kapott helyet a település könyvtára, ahol a könyvtáros szinte egész évben kézműves foglalkozásokat is tart az odalátogató gyermekeknek.

Településünkön évente két hagyományosnak mondható nagy rendezvény kerül megszervezésre.

Az egyik a nyár elején egyre nagyobb népszerűségnek és látogatottságnak örvendő „Könnyűszárnyak Örvényes Repülő nap”, melyre az ország minden pontjáról érkeznek a repülőgépek szerelmesei.

A másik ilyen nagy rendezvényünk minden év augusztus utolsó hétvégéjén megrendezésre kerülő Falunap, amely három napon keresztül biztosít kellemes időtöltést, változatos programokat a település apraja-nagyja számára.

A szabad strandunk tökéletes hely, ha akár csak fél nap alatt szeretnénk kiélvezni a Balaton-élményt. A nem túl nagy, családiasnak mondható strandunk ingyenesen fogadja a vendégeket. A terület jelentős részét fák borítják, de bőven van hely a napozásra is. A strandon található öltöző, kültéri tusoló és akadálymentes mosdó is. A sportolni vágyó vendégeink számára ping-pong asztal, strandröplabda pálya, tengő pálya, gyermek kosárlabda palánk, vízi fejelő kapuk, valamint homokos focipálya áll rendelkezésre.

A kölcsönző júniusi nyitásával a vízi sportok szerelmeseinek szörf, kajak és vízi bicikli bérelhető.

A gyermekekkel érkezők számára is minden igényt kielégítő a strand felszereltsége; homokozó, mászóakák, csúszdák és hinták szolgálnak a gyerekek és a babák felhőtlen szórakozására.

Május első hétvégéjétől kezdve folyamatosan nyitva tart a Büfé, ahol az ételek és italok mellett csocsó asztal, tv kivetítő várja a vendégeket.

A strandunk főszezonban több szórakoztató programot is kínál.

A helyi és környékbeli látnivalók a fürdőzés nélküli napokra is színvonalas programokat, séta- és kiránduló útvonalakat kínálnak. A természeti táj nagyon változatos ezen a vidéken, a történelmi és építészeti emlékek tárházában a kiránduló turista sok rejtőző értéket fedezhet fel a Balaton-felvidéken.

A település infrastrukturális szempontból jól ellátott, belterületi utcái vezetékes vízzel, gázzal, villanyhálózattal, szennyvízcsatorna hálózattal és telefonhálózattal is rendelkezik. A község belterületén található utak szilárd burkolat borítja.

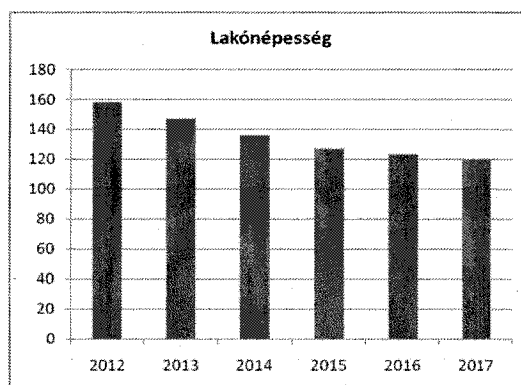
A településen áthalad a 71-es számú főút, a Budapest-Tapolca vasútvonal és a Balaton körüli kerékpárút is.

Mint Balaton-parti település, igyekszünk mindent megtenni azért, hogy az itt élők és a nyári szezonban hozzánk látogató nyaralóvendégek és turisták kellemesen érezzék magukat. A kellemes időtöltéshez szép, és tiszta környezettel is hozzá kívánunk járulni. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a településünkön nem ritkaság számban menő műemlékeinket megőrizzük, az állagukat megóvjuk. A közterületeinket anyagi lehetőségeinkhez mérten ápoljuk, díszítjük.

Demográfiai helyzetelemzés:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	158	bázis év
2013	147	93,0%
2014	136	92,5%
2015	127	93,4%
2016	123	96,9%
2017	120	97,6%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

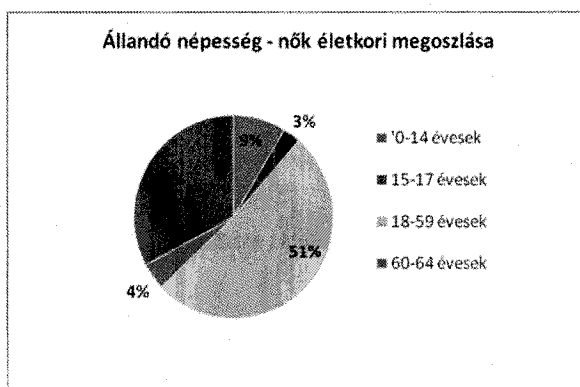
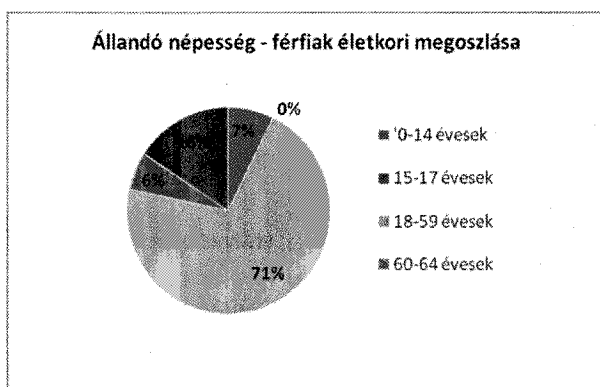
Örvényes község lakónépessége az elmúlt években folyamatos csökkenést mutat. A 2012., bázis évhez képest 2017. évre 24 %-kal, 38 fővel csökkent. A település lakónépességének csökkenésének oka többnyire a fiatalok elvándorlására, a kevés gyermek születésére vezethető vissza. Továbbá az idősök elhalálása után a lakóingatlanokat – a magas ingatlan árak miatt – többnyire nyaralóépületeknek vásárolják meg.

**2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint
(a 2016-os év adatai)**

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	83	70	153	54,25%	45,75%
0-2 évesek			1		
0-14 éves	6	6	12	3,92%	3,92%
15-17 éves	0	2	2	0,00%	1,31%
18-59 éves	59	36	95	38,56%	23,53%
60-64 éves	5	3	8	3,27%	1,96%
65 év feletti	13	23	36	8,50%	15,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

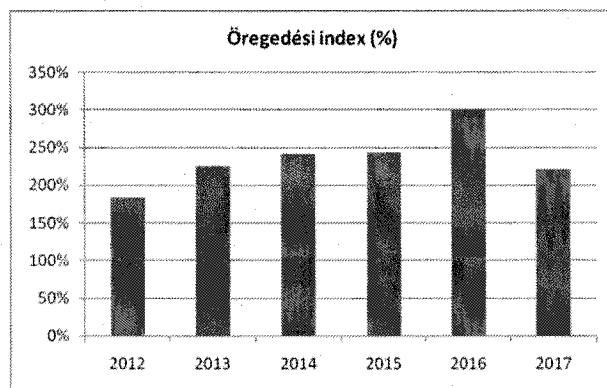
Az állandó népességet vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a településen közel 10 %-kal több férfi él, mint nő. Érdekes adatokat kapunk a nemek életkori megosztást is figyelve. Az aktív korú (18-64 év közötti) lakosok között a férfiak száma jelentősen, 25 fővel magasabb – 20 % -, mint a nők száma, azonban a 65 év felett ez megfordul, és a női lakosok száma haladja meg jelentősen (10 fő) a férfiak számát.

Az életkori bontást nézve a településen állandó lakcímmel rendelkező 14 év alatti gyermekek aránya a település egészére nézve csak 8,5 %. Öt évvel korábban – 2011-ben – ez a szám kicsivel több, mint 11 % volt. Sajnos ez a szám folyamatos csökkenést mutat, a kevés gyermek születése miatt.

A 65 év feletti lakosok aránya az összes állandó lakónépességhez 23,5 %. 2011. évhez képest ez egy csekély mértékű emelkedést mutat, akkor 22,4 % volt.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	33	18	183,33%
2013	36	16	225,00%
2014	36	15	240,00%
2015	34	14	242,86%
2016	36	12	300,00%
2017	33	15	220,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázat és diagram a település öregedési indexének változását mutatja 2012. évig visszamenőleg.

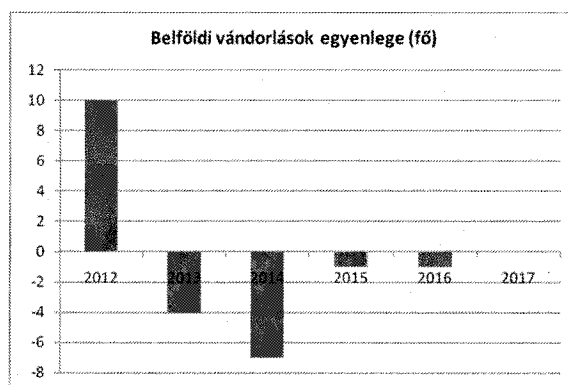
Az öregedési index a település 14 év alatti és 65 év feletti állandó lakosainak számát hasonlítja össze. Megállapítható, hogy a település előregedő népegyenszerkezetű, mivel az öregedési index 100 % fölött van, így a községben az idősek vannak túlsúlyban a fiatalokhoz képest.

Esélyegyenlőség szempontjából azt a következtetést vonhatjuk le ebből, hogy az idősek – fenti táblázat alapján az egyedül álló idősebb nők – fokozott segítségére, helyzetük figyelésére, nyomon követésére van és lesz szükség a jövőben.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	12	2	10	57,1
2013	2	6	-4	-23,7
2014	3	10	-7	-43,48
2015	6	7	-1	-6,45
2016	8	9	-1	-6,54

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

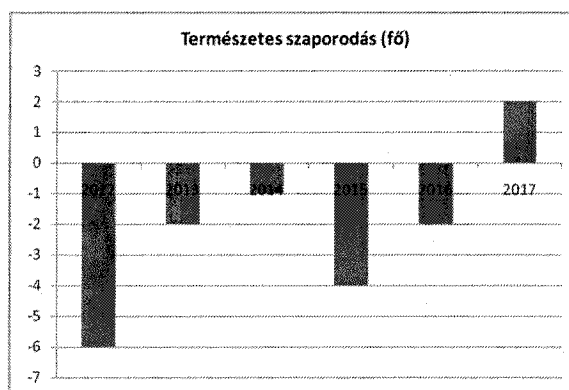
A 2012-es év kivételével Örvényesre az elvándorlás a jellemző. Ennek oka, hogy a településen helyben sem munkahely, sem közoktatási intézmény nem található, így a fiatalok nagy része inkább elköltözik, és később sem telepszik vissza a szülőfaluba. Sajnos ez a település előregedéséhez vezet.

Az itt lakók körében is nehézséget jelent az idősödő populáció növekedése, a kevés születendő gyermek, és az elvándorló fiatalság. A falvakra jellemző nehézségek, megélhetés, fiatalok helyben maradása itt is nehéz feladat. Az elvándorlók többsége fiatal, akik a munkalehetőség hiánya, a magas ingatlanárak miatt költöznek el, többnyire a környékbeli háttér településekre, városokba.

Az Önkormányzat tulajdonában nincs olyan belterületű ingatlan, mellyel a fiatalok letelepedését tudná biztosítani. Fiatalok kedvezményes telekhez, lakáshoz jutásának elősegítésére nincs lehetősége az Önkormányzatnak.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	0	6	-6
2013	1	3	-2
2014	0	1	-1
2015	1	5	-4
2016	0	2	-2
2017	3	1	2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vizsgált időszakban a település vonatkozásában a természetes szaporodás – a 2017. év kivételével – folyamatosan negatív értéket mutat, a halálozások száma szinte minden évben meghaladta a születések számát. Ezek az adatok is azt mutatják, hogy a gyermekek száma fogy a településen, az idő múlásával az elöregedés a jellemző.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása is. Megléte segíti, hogy mindenki egyenlő méltóságú személyként élhesse az életét, és hogy hatékony jogvédelmet élvezzen, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Örvényes Község Önkormányzata arra törekszik, hogy folyamatosan érvényesítse az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során igyekszik érvényesíteni. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nemcsak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Örvényes Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- ~ az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- ~ a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- ~ a diszkriminációmentességet,
- ~ szegregációmentességet,
- ~ a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Örvényes Község Önkormányzatának alapvető célja, hogy a község olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen.

A cél olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- ~ szolgálják egy összetartó, szolidáris közösség erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- ~ biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzübeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az intézményekben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- ~ támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötvt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebktv. 31 §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Figyelemmel kell lenni az oktatás-képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Biztosítani kell a közszolgáltatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Mindezek megvalósulását támogatnia kell a helyi önkormányzat által hozott döntéseknek, Örvényes Község Önkormányzat Képviselő-testülete e témát is érintő, törvényi előírások betartása

mellett megalkotott helyi rendeleteinek, amelyek a lakosság alapvető létfeltételeit, a település működését, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítják.

A Képviselő-testületnek a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény értelmében kötelező és önként vállalt feladatai vannak.

Örvényes Község Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: szociális törvény) alapján biztosítja a különböző szociális ellátásokat, valamint a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: gyermekvédelmi törvény) alapján szervezi az egyes gyermekjóléti ellátásokat. E két törvényben kapott felhatalmazás alapján megalkotta a 8/2017. (XI.13.) önkormányzati rendeletét a szociális igazgatásról és a szociális, valamint gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról (a továbbiakban: szociális rendelet), mely az alábbi helyi támogatások igénylésére ad lehetőséget:

1. Pénzbeli támogatások:

- ~ települési támogatás,
- ~ születési támogatás,
- ~ oktatási támogatás,
- ~ helyi gyermeknevelési támogatás,
- ~ tanulóbérlet támogatás,
- ~ helyi időskorúak támogatása,
- ~ temetési támogatás,

2. Természetben nyújtott ellátások:

- ~ köztemetés

3. Személyes gondoskodás formái:

- ~ étkeztetés,
- ~ házi segítségnyújtás,
- ~ családsegítés
- ~ jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- ~ időskorúak nappali ellátása,
- ~ demens betegek nappali ellátása,
- ~ fogyatékkal élők nappali ellátása,
- ~ gyermekjóléti szolgáltatás.

A település állandó lakosainak lakhatási feltételeinek javítása, a lakásproblémák megoldása, valamint a község népességmegtartó erejének növelése érdekében a Képviselő-testület megalkotta a 8/2015. (XI.30.) önkormányzati rendeletét a lakáscélú helyi támogatásról, mely alapján az alábbi támogatások igényelhetők:

- ~ vissza nem térítendő támogatás
- ~ pénzügyi hitelnek nem minősülő kamatmentes kölcsön,
- ~ részben visszatérítendő támogatás.

A Képviselő-testület minden évben figyel arra, hogy az éves költségvetési rendeletébe az alábbi feladatokhoz szükséges pénzügyi forrásokat biztosítsa:

- ~ széles közösséget érintő rendezvények szervezése, támogatása,
- ~ civil szervezetek anyagi támogatása.

A helyi rendeletalkotásnál az esélyegyenlőségi célcsoportokat figyelembe vétele az elsődleges szempontok között szerepel az Önkormányzatnál.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program az alábbi önkormányzati dokumentumokhoz kapcsolódik:

- ~ Örvényes Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 2017. évben alkotta meg a 8/2017. (XI.13.) önkormányzati rendeletét a szociális igazgatásról és a szociális, valamint gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról. E rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az Önkormányzat által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét és a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, a jogosultat érintő jogokat és kötelezettségeket, valamint a jogosultságok érvényesítésének garanciáit. E rendelet elfogadásakor a Képviselő-testületnek sikerült több új, helyi ellátási formát is bevezetnie; helyi gyermeknevelési támogatás; tanuló bérlet támogatás, helyi időskorúk támogatása, majd 2018. évben felülvizsgálva kiszélesítette a helyi időskorúk támogatására jogosultak körét.
- ~ Örvényes Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 2015. évben alkotta meg az 5/2015. (V.19.) önkormányzati rendeletét a szociális étkeztetés térítési díjáról. E rendelet célja a személyes gondoskodás keretén belül biztosított étkeztetés intézményi térítési díjának meghatározása. A személyi térítési díj meghatározásánál e rendelet is biztosít lehetőséget a térítésmentes ellátás nyújtására is, képviselő-testületi döntés alapján. A rendelet megalkotásával egy időben, a 39/2015. (V.18.) határozatával elfogadta az Önkormányzat szociális étkeztetésre vonatkozó szakmai programját. A szociális étkeztetés célja, hogy a településen élő rászorulóknak részére a napi egyszeri meleg ételfogyasztás lehetőségét biztosítsa, és ezzel a helyi lakosság egészségügyi, mentális, fizikai vagy egyéb szociális rászorultságából adódó hátrányait csökkentse.
- ~ Szintén 2015. évben alkotta meg a Képviselő-testület a 8/2015. (XI.30.) önkormányzati rendeletét a lakáscélú helyi támogatásról. E rendelet megalkotásának célja – ahogy az már feljebb is szerepel – a település állandó lakosainak lakhatási feltételeinek javítása, lakásproblémák megoldás, továbbá – talán a legfontosabb – a község népességmegtartó erejének növelése. Lakás építéshez, vásárláshoz, felújításhoz, korszerűsítéséhez, karbantartáshoz, átalakításhoz, bővítéshez, tetőtér beépítéshez, minőségi lakáscseréhez nyújt támogatást vissza nem térítendő támogatás, pénzügyi hitelnek nem minősülő kamatmentes kölcsön, valamint részben visszatérítendő támogatás formájában.
- ~ A Képviselő-testület a 2018. évben alkotta meg a 4/2018. (IV.27.) önkormányzati rendeletét az egészségügyi alapellátási körzetek megállapításáról. E rendelet hatálya kiterjed a település közigazgatási területén a területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi körzetre, házi gyermekorvosi körzetre, fogorvos körzetre, védőnői ellátás körzetre, ügyeleti ellátásra, iskola-egészségügyi ellátásra.
- ~ A Képviselő-testület 2015. április 21. napon tartott ülésén a 24/2015. (IV.21.) határozatával fogadta el a 2014-2019. közötti időszakra szóló gazdasági programját, melyben az alapelvek között szerepel „az oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi színvonal megtartása, lehetőség szerint tovább fejlesztése”, továbbá az ezekkel kapcsolatos fejlesztési elképzelései.
- ~ A Képviselő-testület 2015. november 29. napján tartott ülésén a 63/2015. (XI.29.) határozatával fogadta el – a Balatonfüredi Rendőrkapitányság közreműködésével elkészített - a településre vonatkozó Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Koncepciót, melynek

központjában a gyermekek, a család és az idősek védelme, rájuk való odafigyelés szerepel.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

~ Balatonfüredi Többcélú Társulás

Örvényes Község Önkormányzata tagja a 2004. évben, a balatonfüredi kistérség 20 önkormányzata által alakított – akkor még Balatonfüredi Kistérségi Többcélú Társulásként – Balatonfüredi Többcélú Társulásnak (a továbbiakban: Társulás).

A Társulásnak jelenleg 22 települési önkormányzat a tagja, a Társuláshoz tartozó települések lakosság száma összesen – 2016.01.01. adat – 26.116 fő.

A Társulás által ellátott – Örvényes község vonatkozásában – közszolgáltatások (HEP szempontjából):

- ~ gyermekvédelmi törvény alapján:
  - ~ család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége
  - ~ család- és gyermekjóléti központ
- ~ szociális törvény alapján:
  - ~ házi segítségnyújtás
  - ~ jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
  - ~ idősek nappali ellátása
  - ~ demens betegek nappali ellátása
  - ~ fogyatékkal élők nappali ellátása
- ~ egészségügyi törvény alapján:
  - ~ egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó háziorvosi ügyeleti ellátás

A Társulás a gyermekvédelmi, illetve a szociális törvény alapján ellátandó közszolgáltatásokat az általa fenntartott Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központon keresztül biztosítja. Az orvosi ügyeletet a szintén Balatonfüreden működő, a városi önkormányzat által fenntartott Városi Rendelőintézet megbízásával látja el.

~ Balatonfüredi Közoktatási Intézményfenntartó Társulás

Örvényes Község Önkormányzata tagja a szintén 2004. évben, a balatonfüredi kistérség 7 önkormányzata által alakított Közoktatási Intézményfenntartó Társulásnak is (a továbbiakban: Közoktatási Társulás)

A Közoktatási Társulásnak jelenleg 7 települési önkormányzat a tagja, a Közoktatási Társuláshoz tartozó települések lakosság száma összesen – 2016.01.01. adat – 16.159 fő.

A Közoktatási Társulás által ellátandó közszolgáltatás a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott óvodai ellátás.

A fenti Közoktatási Társulás alapján Örvényes Község Önkormányzata a településen élők részére az óvodai ellátást a Balatonfüreden működő óvodák igénybevételével biztosítja.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzés részéhez az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisában található adatokat használtuk, továbbá figyelembe vettük az Önkormányzatnál rendelkezésre álló nyilvántartások adatait. Támazkodtunk az ágazati beszámolók megállapításaira, az egyes területeken dolgozó szakemberek tapasztalataira és figyelembe vettük a partnerek adatszolgáltatásait.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értjük, amikor valaki tartósan a létminimum szintje alatt él, és esélye sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kitörjön.

A településen az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő probléma nincs.

A községben roma származású személy nem él.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből, valamint alkalmi munkavállalásból.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek és megváltozott munkaképességűek.

Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat. Az viszont az idősebbek elmondásaiból kitűnik, hogy ők, ha szerény mértékben is, de takarékoskodnak, gondolván arra, hogy egy haláleset gyermekeiket anyagi terheléssel ne sújtsa.

A családok kevés kivétellel saját tulajdonú családi házakban élnek. A házak a jövedelmi helyzettől függően nagyobb részben karbantartottak. Ritka, hogy több generáció él egy otthonban, az is inkább külön tetőtér beépítéssel.

Az örvényesi családokra jellemző, hogy egy-egy földterülettel, a családi házon kívüli egyéb ingatlanokkal is rendelkeznek (ezeket általában örökölték). Igaz gyakori problémát okoz az, hogy ezek az ingatlanok osztatlanközös tulajdonban vannak, melyek forgalom képessége ez által korlátozott.

Jellemző, hogy az aktív korú családok legalább egy személyautóval rendelkeznek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

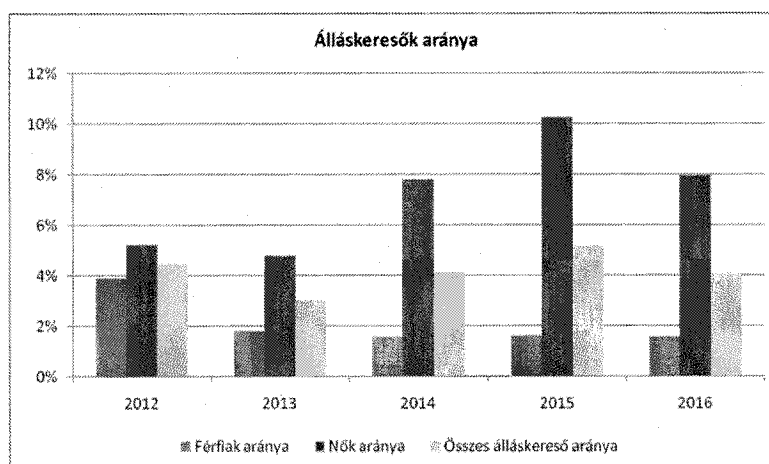
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	71	53	124	2,75	3,9%	2,75	5,2%	6	4,4%
2013	70	47	117	1,25	1,8%	2,25	4,8%	4	3,0%
2014	65	45	110	1	1,5%	3,5	7,8%	5	4,1%
2015	63	44	107	1	1,6%	4,5	10,2%	6	5,1%
2016	64	41	105	1	1,6%	3,25	7,9%	4	4,0%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.1. számú táblázatban lévő adatok rámutatnak arra, hogy Örvényesen az aktív korú lakossághoz képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és a nők között.

A településen a nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált időszakban egy viszonylag állandó 1-1 fő ingadozását mutató szám, 4-6 % körüli érték. Ebben a felmérésben érdemes megnézni azonban azt, hogy addig, amíg a település aktív korú lakosságának száma 15 %-kal csökkent (a csökkenés évről-évre folyamatos), addig az álláskeresők száma nem változott.

A vizsgált időszakban szinte végig – a 2012. évet leszámolva – a női álláskeresők száma jelentősen magasabb, a 2015. évben a településen állandó lakóhellyel rendelkező aktív korú nők számához képest a 10 %-ot is meghaladta, míg a férfiak aránya 1,6 % volt csak (1 fő).

A megyei és az országos átlaghoz képest a vizsgált időszak elején még a településen volt kedvezőbb a helyzet, azonban a 2015. évtől a megyei átlagot (2015. év - 4,6 %, 2016. év - 2,8 % - KSH adat) meghaladta, az országos átlagot (2015. év - 6,8 %, 2016. év - 5,1 % - KSH adat) is jelentősen megközelítette. Azt is fontos megemlíteni, hogy a településen ez az érték a 2008-2011. időszakban folyamatosan 10 % felett volt. Tehát az országos, illetve megyei csökkenés Örvényesen is megjelent.

A Balatonfüredi kistérségre – Örvényesre is – erősen jellemző az idényjellegű szezonális munka. A nyári szezonban 3-6 hónapra viszonylag könnyebb munkát találni, míg a téli időszakban megnő a munkanélküliek száma.

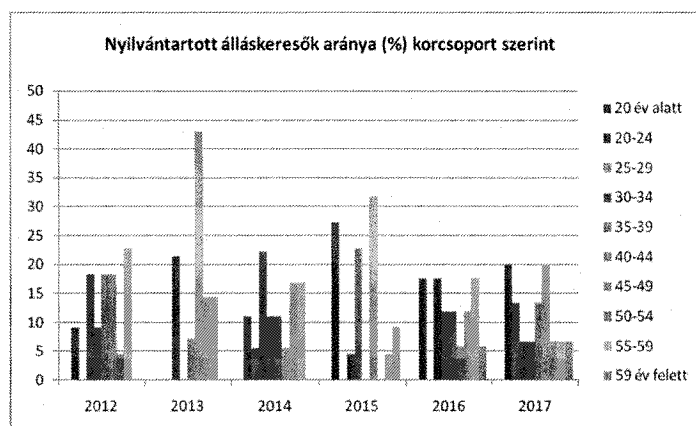
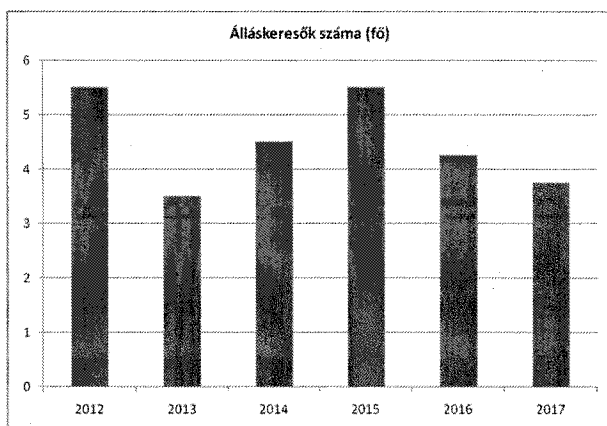
Településünkön sajnos nincs olyan vállalkozás, ahol az itt élők helyben tudnának munkát vállalni. Ezért a községünkben élők napi ingázása a gyakori a környező településekre, leginkább Balatonfüredre.

Fontos lenne a biztos megélhetés, az éves állás, mely a lakosok létbiztonságát növelné.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		6	4	5	6	4	4
20 év alatti	Fő						
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
20-24 év	Fő	0,5		0,5	1,5	0,75	0,75
	%	9,1%	0,0%	11,1%	27,3%	17,6%	20,0%
25-29 év	Fő			0,25			0,5
	%	0,0%	0,0%	5,6%	0,0%	0,0%	13,3%
30-34 év	Fő	1	0,75	1	0,25	0,75	0,25
	%	18,2%	21,4%	22,2%	4,5%	17,6%	6,7%
35-39 év	Fő	0,5		0,5	1,25	0,5	0,25
	%	9,1%	0,0%	11,1%	22,7%	11,8%	6,7%
40-44 év	Fő	1	0,25	0,5		0,5	0,5
	%	18,2%	7,1%	11,1%	0,0%	11,8%	13,3%
45-49 év	Fő	1	1,5	0,25	1,75	0,25	0,75
	%	18,2%	42,9%	5,6%	31,8%	5,9%	20,0%
50-54 év	Fő	0,25	0,5	0,75		0,5	0,25
	%	4,5%	14,3%	16,7%	0,0%	11,8%	6,7%
55-59 év	Fő	1,25	0,5	0,75	0,25	0,75	0,25
	%	22,7%	14,3%	16,7%	4,5%	17,6%	6,7%
59 év feletti	Fő				0,5	0,25	0,25
	%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	5,9%	6,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

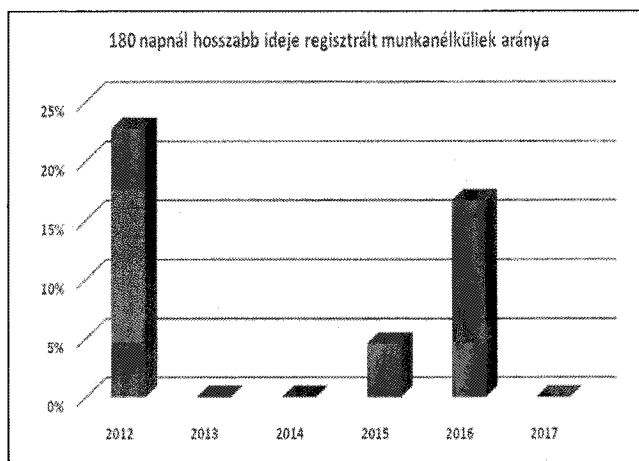
A vizsgált időszakban Örvényesen 20 év alatti álláskereső nem volt, ez talán annak is köszönhető, hogy egyre több fiatal gondolja úgy (és van is rá lehetősége), hogy minél tovább tanul. Ha nem is a felsőoktatási intézményben, de egy középiskola után, egy másik szakmát, esetleg érettségit szerez magának. Talán a fenti magyarázat miatt a 20-24 közötti korosztály – pályakezdő - száma az utóbbi években enyhén emelkedni látszik.

A vizsgált időszakban, szinte végig a 45-49. éves korosztály aránya a legmagasabb.

Az 59. év feletti korosztály a településen élő nyilvántartott álláskeresőik körében az utóbbi – 2015. évben – jelent meg és van jelen folyamatosan. A számuk adott évre vonatkozóan 0,25 fő, mely azt mutatja, hogy valószínűleg a szezonális munkából adódóan, csak az év egy-két hónapjában van jelen.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliekhez képest

Év	Regisztrált munkanélküliek száma (kerékített érték)	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya
	fő	%
2012	6	22,73
2013	4	0
2014	5	0
2015	6	4,55
2016	4	16,67
2017	4	0

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

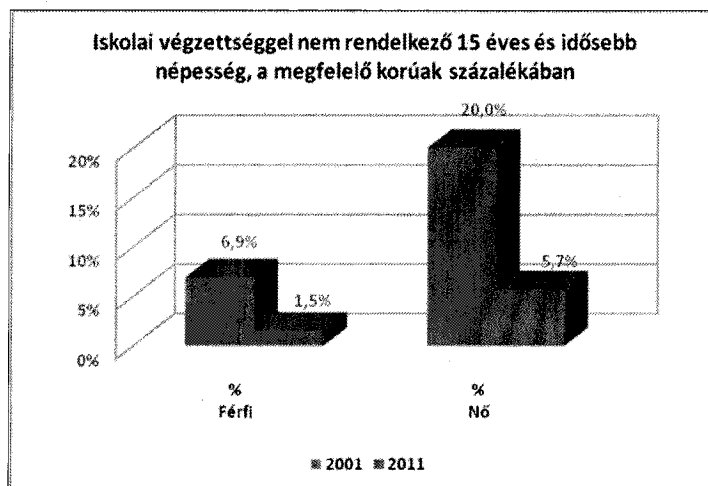
A fenti adatokból látszik, hogy Örvényesen a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya nagyon változó. Van, hogy a 20 %-ot meghaladja, majd a következő két évben egyáltalán nem jelenik meg. Azt mindenképp elmondhatjuk, hogy a legrosszabb évben is 1-2 főt érintett maximum a településen, és az ő esetükben sem tartott több éven keresztül.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	93,1%	80,0%	6,9%	20,0%
2011	98,5%	94,3%	1,5%	5,7%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

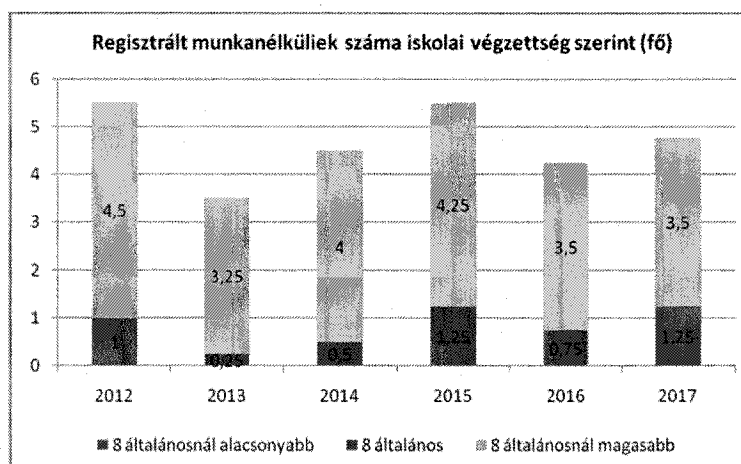
Örvényesen az iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma az elmúlt 10 évben jelentősen csökkent. A korábbi 26,9 %-ról, már csak a település 7,2 %-a nem rendelkezik legalább 8 évfolyamos általános iskolai bizonyítvánnyal. A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a férfiak 1,5 %-a, a nők 5,7 %-a, a nők aránya a magasabb, kb. 25-30 %-kal.

Az alacsonyabb iskolai végzettségű, szakképzetlen emberek számára főként az idegenforgalom (szobalány, takarító, konyhai kisegítő) nyújt elhelyezkedési lehetőséget.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	6	0	0,0%	1	18,2%	4,5	81,8%
2013	4	0	0,0%	0,25	7,1%	3,25	92,9%
2014	5	0	0,0%	0,5	11,1%	4	88,9%
2015	6	0	0,0%	1,25	22,7%	4,25	77,3%
2016	4	0	0,0%	0,75	17,6%	3,5	82,4%
2017	5	0	0,0%	1,25	26,3%	3,5	73,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakban a nyolc általános iskolai végzettséggel nem rendelkező regisztrált munkanélküli személy Örvényesen nem volt. A legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkező regisztrált munkanélküliek száma a 70 %-ot mindig eléri, de átlagosan 80 %-os értéket mutat. Örvényesre nem jellemző az, hogy az alacsony iskolai végzettségű személyek lennének túlnyomórészt munkanélküliek. Arról sajnos nem rendelkezünk adattal, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők között milyen arányban vannak a közép-, illetve felsőfokú végzettségűek.

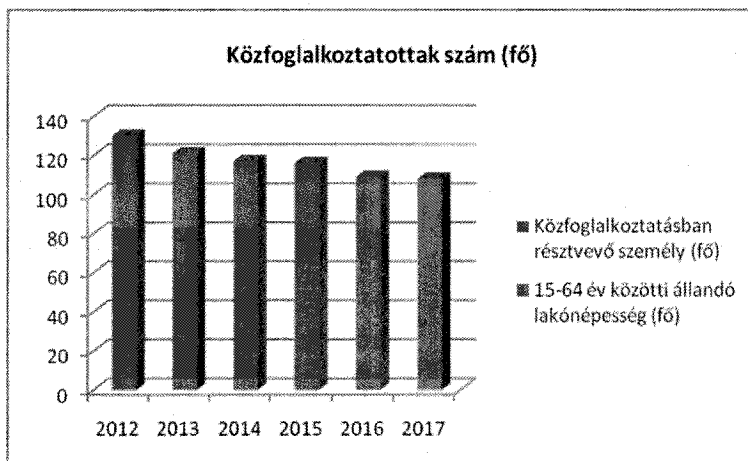
Arról, hogy az általános iskolát, valamint a középiskolát, gimnáziumot a felnőtt oktatásban hány személy végezte el, illetve hány személynél van jelenleg folyamatban a TEIR adatai alapján, valamint a helyismeretünket is figyelembe véve - kis településre való tekintettel - ilyen személy nem volt a vizsgált időszakban.

c) közfoglalkoztatás

3.2.7. számú táblázat – Közfoglalkoztatásban résztvevők száma, aránya

Év	15-64 év közötti állandó lakónépesség (fő)	Közfoglalkoztatásban résztvevő személy (fő)	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest (%)
2012	124	7	5,6
2013	117	4	3,5
2014	110	7	6,4
2015	107	9	8,4
2016	105	4	3,8
2017	104	4	3,8

Forrás: Örvényes Község Önkormányzata

A közfoglalkoztatási program az utóbbi időben országos szinten jelentősen átalakult. Ez Örvényes településen is érezhető. Az Önkormányzat az elmúlt években megtett minden azért, hogy igényeknek megfelelő számú közfoglalkoztatási létszámot tudjunk biztosítani a településen. Ennek érdekében szorosan együttműködött a Munkaügyi Központtal – később Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya – és a Balatoni Vízügyi Kirendeltséggel is. Egy időben rendszerint több országos programban is részt vett. Ezek a programok hol hosszabb (éves), hol rövidebb (1-2 hónap) ideig tartottak. Rendszeresen biztosította annak lehetőségét is, hogy a közfoglalkoztatási programok keretén belül induló képzésekben a helyi lakosok is részesüljenek. A programok többnyire a közterületek, vízvezetők tisztítására, karbantartására, valamint idős emberek segítségére irányultak.

A fenti táblázatban szereplő adatok azt mutatják meg, hogy a településen hány személyt érintett adott évben a közfoglalkoztatást. (Egy személy a program rövidege miatt több programban is részt vett, de a fenti táblázatban csak egyszer - egy főként - szerepel.) Ebből a szempontból a „legrosszabb” időszak a 2014-2015. évek voltak. Ekkor a település aktív korú lakosságához képest a közfoglalkoztatottak száma megközelítette a 10 %-ot. Ezekben az években az Önkormányzatnál éves szinten 10-12 program futott hosszabb-rövidebb ideig.

A közfoglalkoztatási program kormányzati szintű átszervezése a községben is érződik. Egyre csökkent az igény a helyi lakosok részéről. 2018. évvégére már csak 1 fő szerepelt a programban, - év elején még 3 fő volt. 2019. év márciusában az Önkormányzat már nem tudott a „Vízügyes” programban elindulni, mert nem volt jelentkező a településen.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Örvényesen nagyon kevés vállalkozás működik, ezek többsége is egyéni vállalkozás. A helyben való foglalkoztatás nagyon csekély, többnyire csak az Önkormányzatnál van jelen, ott viszont szinte 100 %-ban örvényesi lakos a foglalkoztatott.

A település tömegközlekedése viszonylag jónak mondható. A viszonylag kis távolságok miatt a szomszédos települések, és Balatonfüred könnyen megközelíthető tömegközlekedéssel (autóbusz, vonat). A nyári időszakban a kerékpáros munkába járás is megjelenik.

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Járási Hivatal Balatonfüredi Járási Hivatal Foglalkoztatási osztálya (a továbbiakban: Foglalkoztatási osztály) Balatonfüreden fogadja az álláskeresőket, a még nem nyilvántartott munkát keresőket. A Foglalkoztatási osztály feladata a rendelkezésre álló eszközök (munkahelyfeltárás, munkaközvetítés, humánszolgáltatások nyújtása, foglalkoztatáshoz kapcsolódó támogatások, képzések elősegítése) révén a munkaerő-piaci integráció elősegítése.

Több olyan támogatási program (TOP, GINOP, VEKOP) fut jelenleg is, melyek igénybevétele mint a munkáltatóknak, mint a munkavállalóknak segítséget jelenthetnek; bértámogatásra, bérköltség támogatásra, képzési támogatásra, utazási támogatásra, vállalkozásává válást segítő támogatásra.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésiük

Kistelepülés lévén nincs lehetősége az Önkormányzatnak ezt helyben biztosítani.

A Foglalkoztatási osztályon azonban folyamatosan vannak olyan támogatási programok, melyek célja, a fiatalok belépésének segítése a munka vagy a tanulás világába, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal. Minden résztvevővel egyéni programtervet készítenek, amelynek során személyre szabottan választják meg az egyes programelemeket és határozzák meg azok sorrendjét. Ezeknél a programoknál a célcsoport a 15-24 év közötti se nem tanuló, se nem dolgozó fiatal.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Kistelepülés révén ezt jelenleg az Önkormányzat nem tudja biztosítani. A felnőttképzéseket és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokat a lakosság a Foglalkoztatási osztály segítségével tudja igénybe venni.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Örvényesen mélyszegénységben élő, illetve magát roma nemzetiségűnek való személyről nincs tudomásunk.

A szegényebb lakosok foglalkoztatása a többi munkavállalóval azonos feltételek mellett történik. Településen önkormányzati intézmény nincs, igény esetén a közfoglalkoztatási programokban van lehetőség a foglalkoztatásukra.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről a település vonatkozásában nincs információnk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A munkanélküliséghez kapcsolódó ellátásokat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.), valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) szabályozza.

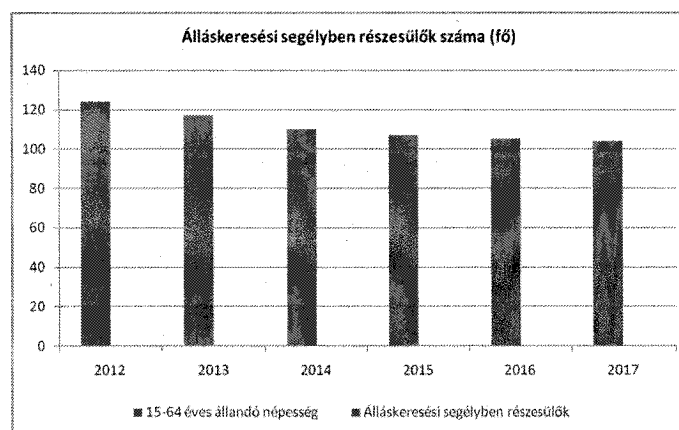
Az elmúlt időszakban mind a két jogszabályban jelentős változások kerültek bevezetésre. Több fogalom, támogatási forma megváltozott, az Szt-ben szabályozott ilyen irányú ellátások az önkormányzatoktól a járási hivatalokhoz kerültek.

Az Flt alapján az álláskeresőt jelenleg az e törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés illeti meg. Ezeket a támogatásokat az örvényesi lakosok a balatonfüredi foglalkoztatási osztályon tudják igényelni. Az jogosultság feltételeit az Flt., valamint a végrehajtására kiadott rendelet szabályozza.

Az álláskeresői segély 2011. évtől már csak a nyugdíj előtti ellátási formát foglalja magában – korábban három típusa volt. Annak a személynek jár; akinek a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és annak folyósítási időtartamát kimerítette.

3.3.1. számú táblázat – Nyugdíj előtti álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Nyugdíj előtti álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	124	0	0,0%
2013	117	0,25	0,2%
2014	110	0,25	0,2%
2015	107	0	0,0%
2016	105	0	0,0%
2017	104	0	0,0%

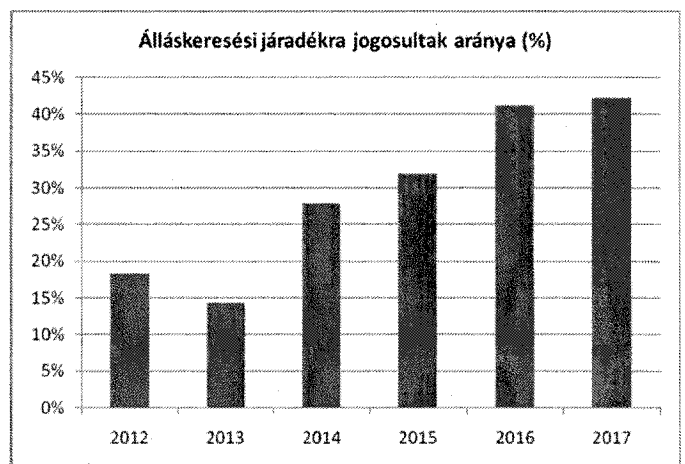
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakban a nyugdíj előtti álláskeresői segélyben részesülők száma a településen elenyésző. A fenti táblázat alapján a 2013-2014. évben volt jelen, pár hónapon keresztül, valószínűleg idénymunkából adódóan.

Az Ft. alapján álláskeresői járadékra jogosultak azok a személyek, akik álláskereső, az álláskeresővé válást megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkeznek, munkát akarnak vállalni, de önálló álláskeresőik nem vezetett eredményre, és számukra az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
		Fő	%
2012	6	1	18,2%
2013	4	0,5	14,3%
2014	5	1,25	27,8%
2015	6	1,75	31,8%
2016	4	1,75	41,2%
2017	5	2	42,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ez az ellátási forma folyamatosan jelen van a település lakosai között 1-2 személyt érintően. Számuk emelkedést mutat. A fenti táblázat alapján a településen regisztrált munkanélküliek közel 50 %-a járadékra is jogosult.

Az Szt. alapján a munkanélküli személyek aktív korúak ellátására jogosultak, ha a törvényben szabályozott feltételek fennállnak.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújt ellátást, melyet 2015. évtől a járási hivatal (hatósági osztály) állapít meg.

Az aktív korúak ellátása lehet foglalkoztatást helyettesítő támogatás, illetve egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

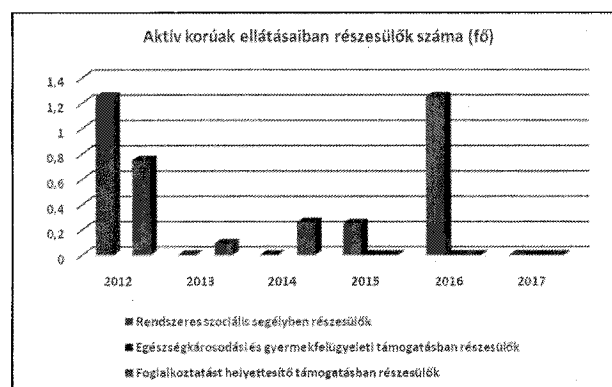
A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét, valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás további feltétele, hogy egy naptári éven belül legalább 30 nap foglalkoztatási jogviszonyt igazolni szükséges.

Az az aktív korúak ellátásra jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 év aluli kiskorú gyermeket nevel és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudja biztosítani egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	1,25		1,01%	1	13,64%
2013	0		0,00%	0,09	2,57%
2014	0		0,00%	0,26	5,78%
2015	0,25	0	0,23%	0	0,00%
2016	1,25	0	1,19%	0	0,00%
2017	0	0	0,00%	0	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátására jogosult személyek száma a településen 1-2 fő volt a vizsgált időszak kezdetén, rendszeres szociális segély, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatás formájában. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti ellátásra a bevezetése óta nem volt jogosult a településen senki sem.

A korábbi években jellemző volt, hogy a közfoglalkoztatási programban résztvevő személyek részére került megállapításra a foglalkoztatást helyettesítő támogatás a két program közötti átmeneti időszakban. A közfoglalkoztatottak számának csökkenésével a támogatásra jogosultak száma is lecsökkent.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Örvényesen a rendelkezésre álló adatok alapján összesen a lakásállományok száma 2012-2016. időszakban 86 db, melyből egy darab az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító épület.

a) bérlakás-állomány

Örvényesen bérlakás nincs.

b) szociális lakhatás

Örvényesen szociális lakás nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Örvényesen egyéb lakáscélra használt nem lakás célú ingatlan nincs.

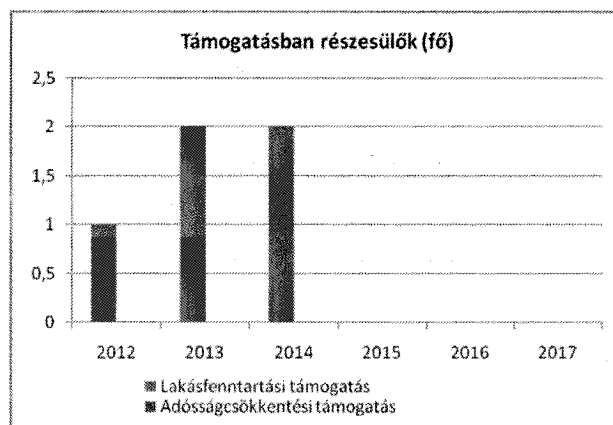
e) lakhatást segítő támogatások

A vizsgált időszak kezdetén, 2015. évig az Szt., valamint a helyi szociális rendelet alapján lehetőség volt lakásfenntartási támogatás igénylésére, a szociálisan rászoruló háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásainak viseléséhez nyújtott hozzájárulásra.

Az Szt. módosításával, 2015. márciusától ez a támogatási forma megszűnt, beépült a települési támogatásba, melynek a részletszabályait az önkormányzatok helyi rendelete tartalmazza.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	1	0
2013	2	0
2014	2	0
2015		
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Szt. alapján megállapított lakásfenntartási támogatások számát a fenti táblázat tartalmazza. A jogosultak részére megállapított támogatást a villanyáram díjában került jóváírásra a településen.

Adósságcsökkentési támogatásra továbbra sem érkezett be az Önkormányzatra igény.

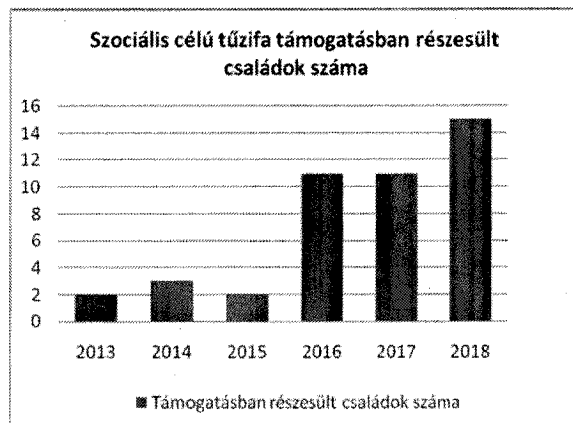
Jelenleg a szociális igazgatásról és szociális, valamint gyermekvédelmi ellátásokról szóló 8/2017. (XI.13.) önkormányzati rendelet alapján van lehetősége a helyi lakosoknak rendszeres települési támogatás keretén belül lakásfenntartásra tekintettel támogatást igényelni. Települési támogatás keretén belül az Önkormányzat még nem nyújtott támogatást lakásfenntartási költségek csökkentésére.

Örvényesen egyre nagyobb igény merül fel a szociális célú téli tüzelőtámogatásra, melyet az Önkormányzat központi támogatási program segítségével tud biztosítani a helyi lakosok részére.

Az igénylés részletes feltételeit a Képviselő-testület évente a kapott állami támogatás mértékének megfelelően rendeletben szabályozza.

3.4.3. számú táblázat – Szociális célú tűzifa támogatásban részesülők száma

Év	Összes kiosztott tűzifa mennyiség (m ³)	Támogatásban részesült családok száma	Kiosztott mennyiség családonkénti átlaga (m ³)
2013	2	2	1
2014	4	3	1,33
2015	4	2	2
2016	25	11	2,27
2017	22	11	2
2018	26	15	1,73

Forrás: Örvényes Község Önkormányzata

A támogatás mértéke ebben az esetben azért tudott az elmúlt években ilyen szinten emelkedni, mert a központi támogatás mértéke nőtt.

A Képviselő-testület 2015. évben alkotta meg a 8/2015. (XI.30.) önkormányzati rendeletét a lakáscélú helyi támogatásról. A rendelet megalkotásának célja, hogy Örvényes Község Önkormányzata a gazdasági lehetőségeivel összhangban hozzájáruljon Örvényes állandó lakosainak lakhatási feltételeinek javításához, lakásproblémáinak megoldásához, továbbá község népességmegtartó erejének növelését elősegítse.

A rendelet keretén belül 3 féle támogatási formára lehet igényt benyújtani.

- ~ Vissza nem térítendő támogatás nyújtható annak a személynek, aki lakást épít, lakást vásárol és magának, házastársának, élettársának, kiskorú gyermekének, együtt költöző családtagjának tulajdonában, haszonélvezetében, bérletében a kérelem benyújtásakor nincs másik beköltözhető lakás.
- ~ Pénzintézeti hitelnek nem minősülő kamatmentes kölcsön nyújtható lakás korszerűsítéséhez, felújításához, karbantartásához, vagy átalakításához.
- ~ Részben visszafizetendő támogatás nyújtható a kérelmező tulajdonában lévő lakásbővítéshez, tetőtér-beépítéséhez, emeletráépítéshez, vagy minőségi lakáscseréhez.

A lakáscélú helyi támogatásra a Képviselő-testület minden évben az éves költségvetési rendeletében meghatároz egy keret összeget, melyet a beérkezett kérelmek alapján oszt szét. A kérelmeknek adott év április 30-áig kell benyújtani, és a Képviselő-testület az összes beérkezett kérelmet figyelembe véve dönt.

Eddig egy kérelem érkezett be az Önkormányzatra lakásfelújításra, melyre a Képviselő-testület támogató döntést hozott.

f) eladósodottság

A település lakosságának eladósodottságáról az Önkormányzatnak nincs adata, információja. Ilyen jellegű jelzés, megkeresés, kérelem nem érkezett be az elmúlt években.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A vizsgált időszakban a településen a lakásállományok száma folyamatosan 86 db volt, melyből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma 1 db. (Ebben a lakásban jelenleg nincs állandó lakos.)

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. Minden állampolgár számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása. Alapvető cél a lakossági elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

A település központi részén ingatlanok közműellátottsága 100 %-os. A víz, villany, szennyvíz, gáz minden ingatlan esetében kiépítésre került, hozzáférhető. A település úgynevezett „Üdülőtérületén” a gázvezeték kiépítése részleges, a villanyhálózat az újonnan kialakított telkek esetében hiányos.

Az Önkormányzat tagja az Észak-Balatonai Térség Regionális Települési Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulásnak. A hulladék elszállítását a Balatonfüredi Hulladékgyűjtő Nonprofit Kft. végzi a településen.

A településen a vezetékes telefonhálózat kiépítése megtörtént. A mobiltelefon hálózat minden szolgáltató által elérhető.

A kábel tv rendszer jelenleg nincs a községben (korábban volt, de kb. 10 éve megszűnt, kevés igényre való tekintettel, nem történt meg a szükséges fejlesztés), a lakások külön-külön oldják meg az igényüknek megfelelő szolgáltatást.

Az internetet szintén önállóan, mindenki a maga által választott szolgáltatón keresztül, a saját igényének megfelelően oldja meg.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Azon területek minősülnek szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50 %-ot. A szegregációs mutatót a KSH a népszámlálási adatokból állítja össze.

A KSH Népszámszaktikai Főosztálya által készített adatok szerint a 2011-ées népszámlálási adatok alapján Örvényesen nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum feltételeinek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény célja többek között:

- ~ elősegíteni az egyén és ezáltal a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel és eszközrendszer.
- ~ hozzájárulni a társadalom tagjai esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük során,

- ~ meghatározni az egészségügyi szolgáltatások általános szakmai feltételeit, színvonalának garanciáit,
- ~ lehetővé tenni az egyéni és a közösségi érdekek harmonikus érvényesülését, a mindenkori népegészségügyi célok elérését, a szükséges erőforrások előteremtését, optimális felhasználását és az egészségtudományok fejlődését.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

2008-ban az Új Magyarország Fejlesztési Terv Közép-Dunántúli Regionális Operatív Program keretén belül benyújtott pályázatnak köszönhetően sikerült a településen korszerű körülményeket biztosítani az egészségügyi ellátásban. 2009. októberi ünnepélyes alapkövetélt követően elkezdődhetett az új orvosi rendelő kivitelezése a községben. A 2010. évben átadott 53 m² hasznos alapterületű épületbe a háziiorvosi rendelés és a védőnői szolgálat került. Az akadálymentesített épület könnyű megközelítést biztosít az időseknek, a mozgásszervi fogyatékkal élőknek, a kismamáknak, babakocsival érkezőknek. Az épületben új berendezési tárgyak, modern orvosi eszközök kerültek, ezzel biztosítva a háziiorvosnak, asszisztensének és védőnőnek a korszerű munkakörülményeket, hogy minőségi egészségügyi szolgáltatást tudjanak nyújtani a község lakosságának és nyaraló vendégeknek.

Így a község egészségügyi ellátása megfelelő, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos helyzetű megkülönböztetés senkit nem érhet.

Önkormányzatunk az egészségügyi alapellátás biztosítására feladat-ellátási szerződést kötött az UNIPRAX Egészségügyi és Szolgáltató Bt-vel, Aszófó, Balatonakali, Balatonudvari és Örvényes községeket magába foglaló felnőtt és gyermek lakosság ellátására létrejött háziiorvosi körzet területi ellátási kötelezettséggel történő működtetésére.

Örvényesen a háziiorvos heti háromszor félórát rendel, rendelési idejében kézi gyógyszerárat működtet.

A védőnői ellátás a Tihanyi Védőnői Szolgálaton keresztül biztosított a településen.

Az egészségügyről szóló törvényben szabályozott egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó központi ügyeletet az Önkormányzatunk a Balatonfüredi Többcélú Társulással kötött megállapodás keretein belül látja el, úgynevezett vegyes ügyeleti formában történő ellátást biztosítva.

A településen fogorvosi rendelő nincs, az ellátás a Hargitai és Társa Kft-vel kötött feladat-ellátás keretén belül a Balatonakali és a Pécselyi fogorvosi rendelőben biztosított.

A fizioterápiás ellátás biztosítására és finanszírozására Balatonakali, Balatonudvari, Örvényes és Aszófó községek megállapodást kötöttek. Az ellátás Balatonakali községben vehető igénybe.

A szakorvosi ellátást a településen élők Balatonfüreden, illetve Veszprémben tudják igénybe venni.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés szintén biztosított.

- ~ A védőnői szolgálat keretén belül a csecsemőkorban elvégzendő szűrővizsgálatok száma és gyakorisága jelentősen megnőtt; 1, 2, 3, 4, 6, 15 és 18 hónapos korban, míg az életkori

- kötelező szűrővizsgálatok végzése (pszichoszomatikus állapot, vérnyomás, látás, színlátás, hallás szűrés) 2, 5, és 7 éves korban kötelezőek.
- ~ Az iskolás korúak kötelező szűrése az oktatási intézmények keretein belül történik; védőnő, iskolaorvosi, fogászati.
  - ~ A tüdőszűrés megszervezése a településen a Veszprém Megyei Tüdőgyógyintézet közreműködésével évente megtörténik.
  - ~ A házi orvos időszakos akciók keretében végez bizonyos pl. csontritkulás szűréseket is az érdeklődő lakosság számára.
  - ~ EFOP pályázat keretén belül a 2018. évben az Önkormányzatnak sikerült egy korszerű szűrőbuszt megrendelni, mely lehetőséggel a település lakossága maximálisan ki is használt.
  - ~ BTSP-1.1-2016 pályázat keretén belül az Önkormányzatnak sikerült beszerezni egy szaunát a strandra egészségmegőrző céllal, melyet térítésmentesen használhatnak a lakosok.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen a fejlesztő ellátáshoz való hozzáférés a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Balatonfüredi tagintézmény keresztül folyamatosan biztosított. Az Intézmény a pedagógiai szakszolgálati feladatokat Balatonfüreden és a környék 21 településén látja el. A körzetükben 20 nevelési-oktatási intézmény tartózik.

A tapasztalat az, hogy sajnos az Intézményben dolgozók létszáma kevés. Túl nagy az ellátási terület, sokrétű a feladat, hisz minden gyermek más és más, nem jut kellő idő a rászoruló gyermekek részére. Pedig ez a fejlődésük szempontjából nagyon fontos lenne, hogy mindenki neki megfelelő fejlesztést kellő időben és kellő mennyiségben, kellő szaktudással (ezzel nincs probléma) megkapja.

- ~ Az Intézményben 5 fő logopédus biztosítja a logopédiai ellátást. Évente elvégzik minden 5. életévét betöltött gyermekek logopédiai vizsgálatát a Szól-e vizsgáló módszerrel, valamint minden 3. életévét betöltött gyermek KOFA vizsgálatát. A szűrés eredményéről a szülőket írásban értesítik, a pedagógusokat szóban tájékoztatják. A szűrésen fennakadt gyermekeket behívják az Intézménybe további vizsgálatra.
Heti 1 logopédiai foglalkozást minden óvodás gyermek az intézményben megkap. A gyermekek közül csak kevesen kapják meg az előírt második logopédiai foglalkozást, mert azt már csak az Intézményben tudják biztosítani, és a rászoruló gyermekek családjának nagy problémát jelent, hogy a fejlesztésre a megadott időbe elvigye a gyermeket. A szülők dolgoznak, ez pedig rendszeres elfoglaltságot jelent. A gyermekek utaztatása sem egyszerű feladat sem időben, sem anyagilag.
- ~ A pszichológiai vizsgálatra érkező gyermekek túlnyomó részt óvodás és az általános iskolás korosztályból származnak (a ¾-e), a középiskolások és az óvodáskor alatti korosztály csekélyebb számban jelenik meg.
A problémák között a leggyakrabban a közösségben való alkalmazkodás nehézsége, valamint a teljesítményhelyzet megterhelése által kiváltott szorongás. Emellett előfordult érzelmi trauma, átmeneti fejlődési elakadás egyedi esetekben.
- ~ A fejlesztő pedagógiai munka az iskolai feladatvégzéshez szükséges pszichikus funkciók fejlesztésére, a sérült funkciók korrekciójára, a hiányzó készségek elsajátításának segítségére irányul. A fejlesztés célja, hogy megelőzzék, vagy csökkentsék a várható tanulási és beilleszkedési nehézségeket, megelőzzék a kudarcok kialakulását.
A tanévet rendszerint az óvodai szűrővizsgálatokkal kezdik, melyet csoportos formában végeznek el. Azt követően az óvónőkkel, szülőkkel egyeztetve az egyéni vizsgálatokra

kerül sor, mely a terápiás munka alapját képezi. A gyermekeknek többnyire csoportos fejlesztés keretén belül tudnak segíteni.

- ~ Az iskolai fejlesztését preventív jelleggel a pedagógusok javaslatára, szülői kérésre végezték.
- ~ Korai fejlesztés szervezése heti 8 órában történik az Intézményben, melyből heti két óra a Városi Bölcsödében zajlik. Egyre több 18 hónap alatti gyermek vizsgálatára, majd szakorvosi javaslat alapján ellátására kerül sor.

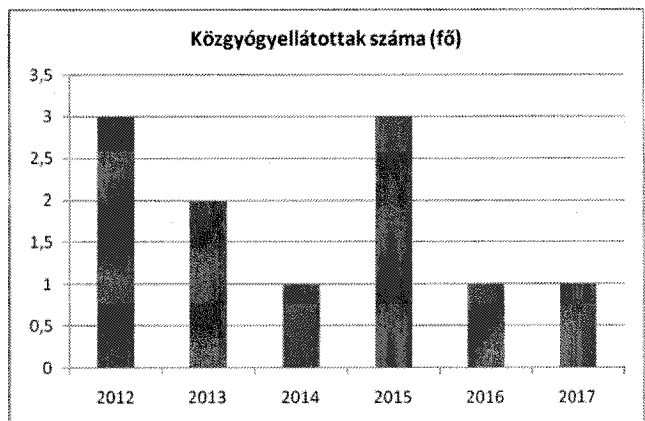
A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzése és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított támogatás. Közgyógyellátásra való jogosultságot alanyi és normatív alapon állapít meg a járási hivatal az Szt. alapján.

2015. március 1. napjától az Önkormányzatoknak már nincs lehetőségük méltányos alapon közgyógyellátást megállapítani.

A helyi szociális rendelet alapján Örvényesen van lehetőség eseti, illetve rendszeres települési támogatás keretén belül a gyógyszerkiadásokhoz hozzájárulni. Erre az elmúlt időszakban nem érkezett be igény.

**3.6.2. számú táblázat -
Közgyógyellátási igazolvánnyal
rendelkezők száma**

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	3
2013	2
2014	1
2015	3
2016	1
2017	1

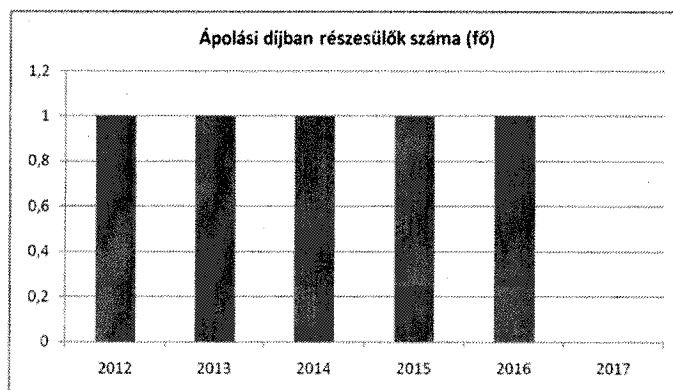
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázatból is látszik, hogy a településen az ellátás folyamatosan jelen van. Arról már nincs információja az Önkormányzatnak, hogy az utóbbi 2 évben megjelenő létszám alanyi (betegségből kifolyólag megjáró), vagy normatív (magas gyógyszerköltség és alacsony jövedelemből kifolyólag megállapított) alapon megállapított ellátás.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díjra való jogosultság alanyi jogon a közgyógyellátáshoz hasonlóan 2013. évben átkerült a járási hivatalhoz, majd 2015. évben az Önkormányzatoktól igényelhető méltányos ellátás megszűnt. Azonban ennél az ellátásnál is van lehetőség az Önkormányzat helyi szociális rendelete alapján a hozzátartozó ápolására való tekintettel rendszeres települési támogatást igényelni. Erre az ellátásra sem érkezett be igény a vizsgált időszakban.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban
részcsitettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: évi átlagos száma	Összesen
2012	1	0	1
2013	1	0	1
2014	1	0	1
2015	1	0	1
2016	1	0	1
2017	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

A vizsgált időszakban a 1 családot érintett a településen ez az ellátási forma.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen nem működik köznevelési intézmény, így a közétkeztetés nem került megszervezésre.

A gyermekek a környező településekre járnak óvodába, iskolába, a fenti témával kapcsolatos lakossági visszajelzés nem áll rendelkezésünkre.

A Képviselő-testület szociális rendelete szabályozza a szociális étkeztetés biztosítását az arra rászoruló személyek részére.

Az elmúlt években azonban ilyen jellegű kérelem nem érkezett.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Örvényes sportlétesítmény nem található.

Jó időben a strandon van lehetőség különböző sportpályák, sporteszközök, korszerű játszótér használatára; strandröplabda, homokos foci, tengő, asztali tenisz, vízi kapuk. Ezeket a pályákat a BTSP – 1.1-2016. pályázat keretében az Önkormányzatnak sikerült teljesen felújítania.

A 2012. évben átadott Integrált Közösségi és Szolgáltató tér, Faluház épületében civil kezdeményezésre indult, ma már heti rendszerességgel biztosított tartásjavító gerinctorna, valamint a joga, melyet többnyire a településen élő hölgyek látogatnak.

Szintén a Faluház épületében van lehetőség nyitvatartási időben asztali teniszezésre, melyet mind a fiatalabbak, mind az idősebbek szívesen látogatnak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorulóknak részére a személyes gondoskodást az Állam és az Önkormányzatok biztosítják jogszabályokban meghatározott módon.

Az Szt értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

A fenti szolgáltatásokból az étkeztetést az Önkormányzat a helyi szociális rendelete alapján biztosítja. A házi segítségnyújtást, a családsegítést, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, valamint az időskorúak nappali ellátását, a demens betegek nappali ellátását, és a fogyatékosok nappali ellátását a Balatonfüredi Többcélú Társulás által fenntartott Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ által látja el. Ellátotti köre minden korosztályra kiterjed, magzati kortól az idős korig közvetít szolgáltatásokat, segít az egyének, családok problémáinak rendezésében. Az intézmény a preventív és korrektív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az intézmény szolgáltatásait igénybevevők önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéshez, önkéntesek és segítő közösségek bevonásához, valamint ellátja a kliensek jogainak fokozott védelmét.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások a település minden lakosa számára egyenlő eséllyel elérhetőek.

A Családsegítő Szolgálat a családgondozás keretében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet. A kapott jelzés alapján a családsegítő szolgálat munkatársa felveszi a kapcsolatot a szociális és/vagy mentálhigiénés problémákkal küzdő családdal, személlyel és tájékoztatja a problémára vonatkozó a családsegítés körében nyújtható szolgáltatásokról.

Szakosított ellátások: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, támogatott lakhatás, egyéb speciális intézmény. Jogszabály alapján ezek az ellátások a település lakosság száma alapján nem kötelező ellátások. Ilyen intézmények nincsen, az elmúlt időszakban nem is merült fel rájuk igény a település lakosai tekintetében.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Tudomásunk szerint Örvényesen ilyen nem történt.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Örvényes község közösségi életében a fő színtér a Faluház, amely a település kulturális, közösségi rendezvényeinek, programjainak helyszínül szolgál.

Az Önkormányzatnak 2009. októberében sikeres pályázatot nyújtott be „Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér kialakítása Örvényesen” címmel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz. Ennek a pályázatnak a segítségével sikerült az épületet teljesen kívül-belül felújítani. A

pályázatban vállaltaknak megfelelően öt évig (2014.01.01-2018.12.31.) Integrált Községi és Szolgáltató Térként (a továbbiakban: IKSZT) működött, az előírt programok, kötelező elemek megtartásával, de a település lakosainak igényeit szem előtt tartva.

Az épület tetőterében egy „nagyterem” került kialakításra, melyben a nagyobb létszámú rendezvények, a nagyobb hely igényű programok kerülnek megrendezésre. Az alsó szinten kapott helyett - a már korábban is nagy népszerűségnek örvendő - Könyvtár, valamint egy 4 db számítógéppel rendelkező gépterem, internet lehetőséggel, továbbá a civil szervezetek, különböző klubok számára is itt biztosít helyszínt az Önkormányzat.

A település másik ilyen helyszíne az önkormányzati hivatal épülete, ahol kis település révén a lakosság nemcsak a „helyi hivatalos ügyét” tudja elintézni, hanem szükség esetén egyéb ügyek intézésében is segítséget kap.

Balaton parti településként a fő szabadtéri helyszínünk a szabad strandunk, ahol nemcsak fürdőzési és pihenési lehetőséget, de sportolás és szórakozási lehetőséget is biztosítunk. Évente több nyári „buli”, valamint a hagyományos Falunapi rendezvény kerül itt megrendezésre.

A falu központjában található Római Katolikus Templom is a közösségi élet színtere, a lakosság szinte teljes egészében római katolikus vallású.

A községben működő Örvényes Jövőjéért Közalapítvány, valamint Örvényesi Sporthorgász Egyesület, továbbá a lakossági szerveződések – igaz nem sokan vannak, de nagyon aktívak – sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a település fejlődéséhez. Az Önkormányzat a feladatok átvállalásában, megosztásában és anyagi támogatással is segíti a munkájukat.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A községben a közösségi együttélésben konfliktus biztos vannak, azok mindenhol előfordulnak. De ezek olyan jellegűek, amit a lakosság megold maga, egymás között. Nincs szükség arra, hogy külső személy, szervezet avatkozzon be, oldja meg.

A településen etnikum nem található.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A településen nem jellemző a nagy volumenű adományozás, önkéntes munka. Egy-egy helyi (pl. haláleset, betegség) és országos eset kapcsán látszik a lakosság együttérzése, összefogása, abban, ahogy a bajba jutott családon, embertársain megpróbál segíteni, támogatni.

A lakosság körében rendszeres felajánlásról, támogatásokról nincs információnk.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Örvényesen nincs magát roma nemzetiségűnek valló helyi lakos, nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fiatalok elvándorlása	Önkormányzati tulajdonban lévő telkek hiányában, a korábban már kiépített támogatási rendszer fenntartása, lehetőség szerinti kibővítése. Oktatási intézmények megközelítésének, elérésének támogatása. A település jó közbiztonságának fenntartása. A lakosság társadalmi kapcsolatainak erősítése. A tiszta, rendezett környezet folyamatos megőrzése.
A munkanélküliek számának alacsony szinten tartása, csökkentése	A közfoglalkoztatási programok igényeknek megfelelő szintű kihasználása, egyéb helyi és térségi foglalkoztatási, képzési lehetőség felkutatásában segítségnyújtás, arról tájékoztatás.
Az állami foglalkoztatási szervnél még nem regisztrált munkanélküliek bevonása az ellátórendszerbe	Tájékoztatás az ellátórendszerbe történő regisztráció, az ellátórendszerrel történő együttműködés előnyeiről, támogatásokról.
Lakosság jó egészségi állapotának megőrzése	Egészségügyi szűrések népszerűsítése, szervezése, helyi egészségmegőrző programok – torna, joga, stb. – szervezése.

A településen mélyszegénységben élő, roma nemzetiségű lakos nincs. A lakosság szempontjából a fő probléma a fiatalok elvándorlása, melynek következménye az elöregedő társadalom, a lakosság szám fogyása, az időskor előre haladtával a betegségek előfordulásának megnövekedése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V.31.) számú határozatával a „Legyen jobb a Gyerekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más

hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosításra irányuló tevékenység.

A gyermekvédelmet pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket kíván meg. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

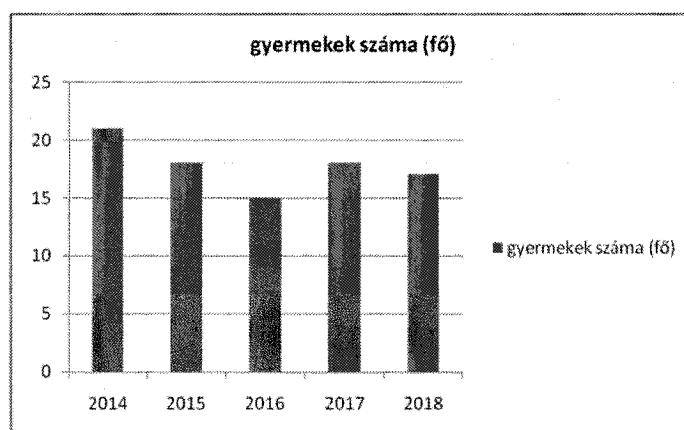
Településünkön éhező, nélkülöző gyerekekről, fiatalokóról nincs információnk. Az Önkormányzat minden lehetséges eszközével küzd, hogy ez az állapot így maradjon. A helyi rendeleteiben, intézkedéseiben mindig fontos, kiemelt helyen szerepelnek a gyermekek.

Az alábbi táblázat tartalmazza az elmúlt öt évben a településen állandó lakóhellyel rendelkező gyermekek számát, arányát, életkori megoszlását.

4.1.1. Gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása

év	állandó népesség (fő)				gyermekek		
	összesen	0-3	4-6	7-14	15-18	száma összesen (fő)	aránya az állandó népességhez (%)
2014	161	2	2	11	6	21	13
2015	155	2	2	10	4	18	11,6
2016	153	1	2	9	3	15	9,8
2017	152	4	3	8	3	18	11,8
2018	157	4	1	8	4	17	10,8

Forrás: Örvényes Község Önkormányzat

Településünk egyik legnagyobb problémája a fiatalok elvándorlása, a letelepedések hiánya, ezáltal a gyermekek számának csökkenése, a társadalom előregedése.

A vizsgált időszakban a gyermekek aránya a település összes állandó lakosához képest közel 2,5 %-os volt. A 2016. évben nem érte el a gyermekek száma az összes népesség a 10 %-át.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermek veszélyeztetettsége olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermekjóléti szolgálat észlelő és jelzőrendszert működtet, melynek keretében kezdeményezik, szervezik és összehangolják az érintett személyek és szervezetek részvételét annak érdekében, hogy a gyermekeket általában veszélyeztető okokat feltárják, az egyes gyermekek veszélyeztetettségét időben felismerjék. A gyermekvédelem egyik fontos célkitűzése, hogy a lehető legkevesebb gyermeket érintően kerüljön sor hatósági intézkedésre.

Örvényesre vonatkozóan a család- és gyermekjóléti központ feladatait – járási hivatal feladatköre -, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenységét a Balatonfüredi Többcélú Társulás által fenntartott Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ látja el.

Örvényesi gyermek esetében veszélyeztetettség legutoljára 2012. évben került megállapításra, 3 kiskorú (1 család) vonatkozásában. A veszélyeztetettséget jelentő probléma megszűnésével az eljárás is megszüntetésre került.

Védelembe vett gyermek 2010. évben (2 fő) volt utoljára a településen.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg – ez történhet külön is – állapítja meg a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetet az alábbi körülmények fennállásához köti a Gyvt.:

- ~ szülő alacsony iskolai végzettsége
- ~ szülő alacsony foglalkoztatottsága
- ~ gyermek elégtelen lakókörnyezete, lakáskörülménye.

Településünkön jelenleg nincs hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. Hátrányos helyzet 2014. évben 1 gyermeknél került megállapításra a szülői alacsony foglalkoztatottságára tekintettel. Az összes a településen állandó lakóhellyel rendelkező gyermek 4,7 %-a.

Halmozottan hátrányos helyzet 2014 és 2015. években 2 gyermek (1 család) esetében került megállapításra a szülő alacsony foglalkoztatottsága, valamint az alacsony iskolai végzettsége miatt. Az összes a településen állandó lakóhellyel rendelkező gyermek 9,5 %-a illetve 11 %-a.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

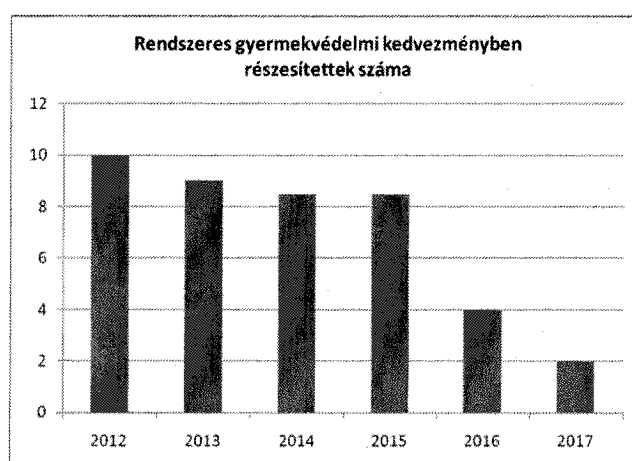
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- ~ ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre, szünidei gyermekétkeztetésre
- ~ évente kétszeri természetbeni támogatásra Erzsébet utalvány formájában
- ~ továbbá különböző jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre.

A jogosultságot a család egy főre jutó jövedelme, valamint vagyoni helyzete alapján kerül megállapításra. Hosszú évek után a 2018. évben a Gyvt. által meghatározott jövedelemhatárban 5 %-os emelkedés történt. Ennek megfelelően 39.900 Ft/fő/hó és az egyedül nevelő, illetve tartósan beteg gyermek esetében 41.325 Ft/fő/hó az egy főre szabályozott összeg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (fő)
2012	10
2013	9
2014	8,5
2015	8,5
2016	4
2017	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Örvényesen a kedvezményben részesülők száma folyamatosan csökken. Ennek oka, hogy a jogosultak családjában a szülőknek sikerült a közfoglalkoztatásból visszailleszkesdni a munkavilágába, ez által a család jövedelmi helyzete javult.

Ma már csak 1 családot érint. A jogosultság megállapításával egyidejűleg az Önkormányzat tájékoztatást ad a szüneti gyermekétkeztetésről, valamint a jogszabályok által biztosított egyéb kedvezményekről, lehetőségekről.

Szüneti gyermekétkeztetést ez idáig nem igényeltek a szülők.

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdésében szabályozott pénzbeli ellátás megállapítására sem került sor – kérelem sem érkezett be.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Önkormányzatunk mindig fontosnak tartotta a településen élő gyermekek jónak mondható helyzetének megőrzését, lehetőségeihez képest javítását. Több olyan helyi támogatást vezetett be a helyi szociális rendeletében, mely a gyermekekre, valamint a gyermekes családokra irányul. Ezeket folyamatosan felülvizsgálja és gazdasági helyzetének megfelelően ezeket bővíti, jövedelmi határát, valamint a támogatás összegét emeli. Legutolsó ilyen nagyobb mértékű szociális rendelet módosítására a 2017. évben került sor.

Mára elmondható, hogy nincs olyan gyermek, tanulmányokat folytató fiatalkorú a településen, aki valamilyen támogatásba ne részesülne.

~ Születési támogatás

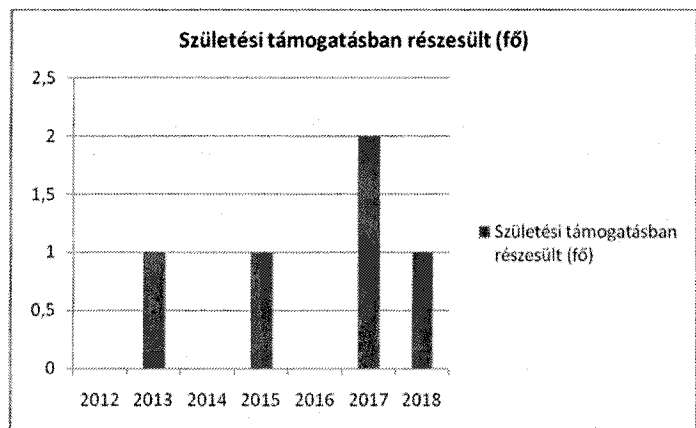
A gyermek születését követően egyszeri, vissza nem térítendő támogatást kap az a szülő, aki a gyermek megérkezésének napját megelőző három hónapban a településen lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen itt is él, valamint az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 800 %-át nem éri el. Az egyszeri támogatás összege 2017. novemberétől 50.000 Ft.

4.1.3. Születési támogatás

Év	Születési támogatásban részesült (fő)	Kifizetett támogatás összesen (Ft)
2012	0	0
2013	1	20000
2014	0	0
2015	1	20000
2016	0	0
2017	2	60000
2018	1	50000

Forrás: Örvényes Község Önkormányzat

~ Oktatási támogatás

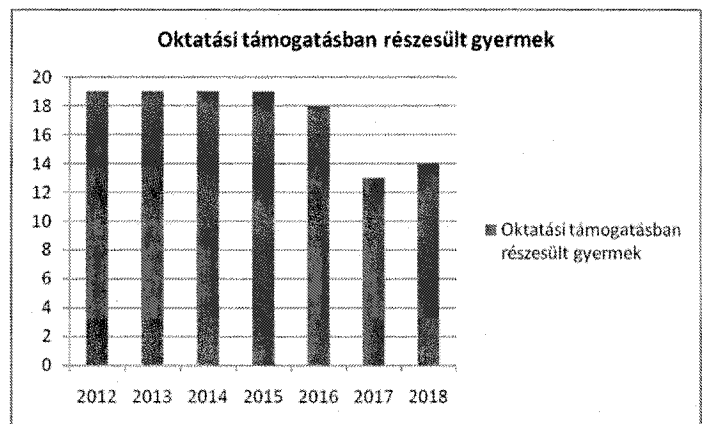
Az életvitelszerűen Örvényesen lakó, és örvényesi bejelentett lakcímmel rendelkező lakosoknak, akik általános iskolában, középfokú oktatási intézményben, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulnak tanulmányaik támogatására tanévenként oktatási támogatásra jogosultak, ha a családban az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 800 %-át nem haladja meg.

A támogatás összegében jelentős emelés a 2015. évben történt, ekkor került a támogatási összeg is az alábbi bontásban meghatározásra: általános iskola 1-4. évfolyam esetében 10.000 Ft/gyermek, általános iskola 5-8 évfolyam esetében 15.000 Ft/gyermek, középfokú és felsőfokú oktatási intézményben tanuló esetében 20.000 Ft/gyermek.

4.1.4. Oktatási támogatás

Év	Oktatási támogatásban részesült gyermek	Kifizetett támogatás összesen (Ft)
2012	19	190000
2013	19	190000
2014	19	190000
2015	19	305000
2016	18	255000
2017	13	200000
2018	14	230000

Forrás: Örvényes Község Önkormányzat

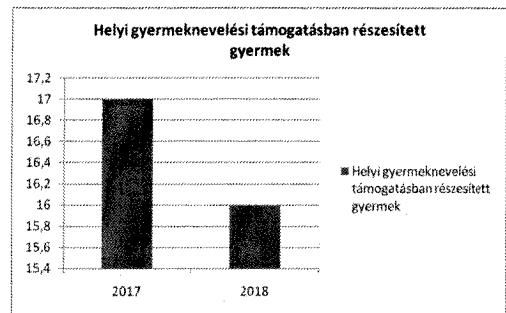
~ Helyi gyermeknevelési támogatás

2017. novemberében került új ellátási formaként bevezetésre a helyi gyermeknevelési támogatás. Az életvitelszerűen Örvényesen élő, és 6 hónapot meghaladó örvényesi bejelentett lakcímmel rendelkező lakosnak, aki a 16. életévét be nem töltött gyermeket nevel, vagy aki a 23. életévét be nem töltött közép- és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket nevel és a családban az egy főre jutó jövedelem nem éri a nyugdíjminimum 800 %-át. A támogatás összege: 15.000 Ft/fő/év.

4.1.5. Helyi gyermeknevelési támogatás

Év	Helyi gyermeknevelési támogatásban részesített gyermek	Kifizetett támogatás összesen (Ft)
2017	17	255
2018	16	240

Forrás: Örvényes Község Önkormányzat

~ Tanulóbérlet támogatás

Iskolába járással kapcsolatos buszbérletet az általános iskolások részére az Önkormányzat megtéríti. Ez elsősorban a tihanyi általános iskolába járó diákok – 1-5 fő évente - utazási költségét érinti. A balatonfüredi oktatási intézményeket látogatók részére központilag kerül az ingyenes bérlet kiosztásra. Azonban számukra igény esetén az Önkormányzat a helyi járatos buszbérlet díját átvállalja. Az elmúlt években erre nem érkezett be kérelem az Önkormányzatra.

Az óvodások esetében ez egyénileg kerül elbírálásra – nagyon kevés az ilyen korú gyermek – a Képviselő-testület részéről.

~ Mikulás csomagok

Minden évben megrendezésre kerülő Mikulás műsor keretén belül az általános iskolás korú gyermekekig mikulás csomag kerül kiosztásra. Ennek értéke kb. 1500 Ft/gyermek összegű.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A Gyvt. tartalmazza a gyermekétkeztetés szabályait. Településen bölcsőde, óvoda, iskola nem működik. Információnk szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek veszik igénybe a törvényben meghatározott módon az étkeztetési díj kedvezményt.

Szünidei gyermekétkeztetésre igény nem érkezett az Önkormányzatra.

A helyi szociális rendelet is lehetőséget biztosít a gyermekes családok részére az étkeztetési díj támogatására. Erre vonatkozóan sem nyújtott még be senki kérelmet.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él a településen.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, teleszerű lakókörnyezet nincs a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

2013. szeptember 1-jei hatállyal a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma és e tény fennállásának megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvényben került szabályozásra. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése kora gyermekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

A gyermekvédelmi törvény értelmében a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- ~ a szülő, családba fogadó gyám iskolai végzettsége alacsony; legfeljebb alacsony iskolai végzettség,
- ~ a szülő, a gyám alacsony foglalkoztatottsága,
- ~ az elégtelen lakáskörülmény,
- ~ a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti első három tényező közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti első három tényező közül legalább kettő fennáll.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Örvényesen a védőnői ellátás - Tihany központtal működő - területi védőnői ellátás keretein belül van biztosítva. Védőnői ellátási területe: Tihany, Aszód, Örvényes, Balatonudvari.

A védőnőnek fogadóórája Örvényesen havonta kétszer van, minden hónap harmadik keddjén és negyedik szerdáján.

A fogadóóráin a kismamáknál, és gyermekeknél elvégzi az aktuális szűrővizsgálatokat, segít a felmerülő problémák kezelésében, szükség esetén szakorvoshoz irányít, terhes tanácsadást ad. Segítséget nyújt a szülésre, szoptatásra való felkészülésben, és az újszülött fogadásában.

Az iskoláskorú gyermekek szűrése többnyire az oktatási intézményeken keresztül zajlik, ahol a rendszeres szűrőprogramokon keresztül megtörténik az érzékszervek mérése, egészségügyi ismeretterjesztés, szükség esetén tanácsadás.

A településen betöltetlen védőnői státusz nincs. A Védőnő a település összes tanulói jogviszonnyal még nem rendelkező gyermekeire kiterjed.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi orvosi ellátás feladat-ellátási szerződés keretén belül biztosítja az Önkormányzat Aszód, Balatonudvari és Balatonakali községekkel közösen.

Örvényesen a gyermekorvosi ellátás a házi orvosi ellátás keretei között, úgynevezett házi orvosi vegyes körzeti ellátáson belül biztosított.

A házi orvos hetente háromszor rendel a településen.

A gyermekek szakorvosi ellátása a Balatonfüredi Városi Rendelőintézetben és a Veszprém Megyei Kórházban vehető igénybe.

Betöltetlen házi gyermekorvosi praxis nincs a településen.

A település házi orvosa vállalkozó, jelentési kötelezettsége nincs, továbbá a szabad orvos választás lehetősége miatt nem áll rendelkezésünkre adat az ellátott gyermekek számáról.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekekre vonatkozó speciális ellátási igényeket igyekszünk a lehetőségekhez mérten biztosítani. Kis település révén mindenre azonban nincs lehetőségünk. Ezeket a településen kívül a járás-, illetve a megyeszékhelyen oldjuk meg.

Intézményeink – orvosi rendelő, faluház –akadálymentesítettek, melyek kisgyermekkel – babakocsi, „totyogó” – könnyen megközelíthetők.

Az orvosi rendelés közös a felnőttekkel, de a házi orvos mindig odafigyel arra, hogy a kicsikkel érkezőket soron kívül fogadja.

Szükség esetén a gyermekek korai fejlesztése, rehabilitációja Balatonfüreden már több helyen is biztosított, melyet településünk lakosai is igénybe vehetnek. A Pedagógiai Szakszolgálat, valamint több erre szakosodott terapeuta is végez ilyen jellegű foglalkozásokat. Ezekon a helyeken a 3 hónapos kortól az óvodába kerülésig várják a gyermekeket. A fejlesztő mozgásos foglalkozások során a gyermek megfigyelő képességét, nagy- és finommozgásait, egyensúlyérzékét, kommunikációját és a szülő kompetenciáját erősítik.

Az ellátás igénybevételénél az utazás jelenthet Örvényes vonatkozásban problémát.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

Az alapellátás formái:

- ~ gyermekek esélynövelő szolgáltatása – Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda
- ~ gyermekjóléti szolgáltatás – család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ
- ~ gyermekek napközbeni ellátása – bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet, alternatív napközbeni ellátás
- ~ gyermekek átmeneti gondozása – befogadó szülők, helyettes szülők, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona

A település a fentiek közül a gyermekjóléti szolgáltatást tudja „helyben” biztosítani, a Balatonfüredi Többcélú Társulással kötött megállapodás keretén belül, a Társulás által fenntartott Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) által.

A Szolgálat évente beszámol a munkájáról az Önkormányzat felé.

A Szolgálat feladatait összesen 8 fő családgondozó, valamint 1 fő szociális asszisztens látja el.

A feladatköröket, az ellátási területén élők körében felmerülő szükségleteikre való tekintettel lévő szervezési, szolgáltatási és gondozási tevékenysége által látja el.

Az alábbi szolgáltatásokkal áll a szülők, valamint a gyermekek rendelkezésére:

- ~ Információ nyújtása
- ~ Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés
- ~ Életvezetési tanácsadás
- ~ Nevelési tanácsadás
- ~ Konfliktuskezelés

- ~ Közvetítés más szakmai szolgáltatásba
- ~ Szabadidős programok szervezése

A Szolgálat 2017. és 2018 évi gondozási tevékenysége Örvényesen:

- ~ Örvényes községben nem szerepelt a Szolgálat nyilvántartásában gondozott család.
- ~ A családsegítő a rendszeres ügyfélfogadások megtartásával, a szakemberekkel, illetve a jelzőrendszer tagjaival folyamatos kapcsolatot tartott.
- ~ Új gondozási eset nem keletkezett.

Az észlelő és jelzőrendszer működtetése:

A 15/1998. NM rendelet alapján az észlelő és jelzőrendszer tagjainak képviselői között, a tevékenységük összehangolása érdekében, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést kell szervezni. Ez az elmúlt években mindig megtörtént az aktuális témák köré csoportosítva.

A Szolgálat legalapvetőbb célkitűzésének tartja a jelzőrendszer hatékony működését, hiszen ez a veszélyeztetett gyermekek számára a kellő időben biztosított segítségnyújtás egyik nélkülözhetetlen feltétele.

A Szolgálat 2017. évi szolgáltatási, szervezési tevékenysége:

- ~ A prevenció céljával életre hívott „Szivárvány” Klub keretein belül 39 foglalkozást, illetve rendezvényt szerveztek. – pl. Egy perc és nyersz vetélkedő
- ~ Sikeres pályázat eredményeként, hátrányos helyzetű ellátott gyermekek 2017. augusztus 13-18. közötti időszakban eltölthettek egy hetet Zánkán az Erzsébet-táborban.
- ~ A nyári szünidő időszakában (a fentiekén túl) egynapos kiránduláson is részt vehettek az ellátott gyermekek a Szociális Szolgáltatásokért Alapítvány segítségével. – pl. Vászolyon
- ~ Gondoskodott a magánszemélyek, vállalkozók, egyházi és civil szervezetek által felajánlott anyagi és tárgyi eszközök rászorulókhöz történő eljuttatásáról.
- ~ Az országos karácsonyi „cipősdoboz” akcióban gyűjtőpontként vett részt.

A fenti programokat örvényesi gyermek nem vette igénybe.

A Szolgálat beszámolójában részletesen kifejtett tények, adatok alapján megállapítható, hogy a Család- és Gyermejköltségi Szolgálat, valamint az észlelő- jelzőrendszer hatékony működtetéséhez szükséges alapvető feltételek az ellátási területéhez tartozó valamennyi település – így Örvényes is – tekintetében biztosítottak.

Az elmúlt években a Szolgálat által nyilvántartott kiskorú, gondozott család, hatósági intézkedés nyomán gondozott a településen élő lakosság közül nem volt.

A bölcsődei ellátás szabályozása 2017. január 1. napjával a Gyvt. alapján jelentős változáson ment át.

A bölcsődei ellátás keretében a három éven aluli – lehet kivételes eset - gyermekek napközbeni ellátást kell biztosítani.

A bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

Bölcsődei ellátás keretében a sajátos igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

Örvényes település vonatkozásában a Gyvt. alapján az Önkormányzat nem köteles bölcsődét működtetni. A település 3 év alatti gyermekszámát figyelembe véve nem is indokolt. Igény esetén

a Balatonfüredi Város Bölcsődében, vagy a szintén balatonfüreden működő családi napköziben, ahova 1-14 éves korig várják a gyermekeket. Problémát ebben az esetben is a gyermek szállítása okozhatja.

Az elmúlt években nem merült fel igény örvényesi kisgyermek vonatkozásában a bölcsődei elhelyezésre.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülő vagy más hozzátartozó gondoskodásából kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer állami és önkormányzati feladat, melyben részt vesznek civil szervezetek, egyházak és vállalkozások is.

Örvényesen élő gyermek védelmében a felmerült igényeknek megfelelően az alábbi gyermekvédelmi ellátások, intézkedések történtek az elmúlt években:

1. Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- ~ rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása: az elmúlt időszakban a jogosultak száma erősen lecsökkent, a családok életkörülményeiben bekövetkezett javulása – munkahely létesítése – miatt.

2. Gyermekjóléti alapellátások:

- ~ Gyermekjóléti szolgáltatás: a településen élő minden gyermek és családja számára biztosított ellátás szükség esetén.
- ~ Bölcsőde, családi napközi: helyi szinten nem, de térségi szinten megoldott. Örvényesről a bölcsődei elhelyezés 1-1 gyermek esetében időszakonként előfordul.

3. Gyermekvédelmi szakellátás: nem jellemző a településre.

4. Hatósági intézkedés: Az elmúlt 5 években új védelembe vételre nem került sor a településen.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatásra van lehetőség a Szolgálatnál. A gondozás során a szakember segíti az anyát abban, hogy születendő gyermekét fogadni tudja, adományok szervezésével, és a csecsemő ellátásához szükséges felszerelések előteremtésével.

Ha a szülő valamilyen egészségügyi, szociális, lakhatási probléma miatt átmenetileg nem tudja megoldani gyermeke családban történő elhelyezését, kérheti az átmeneti gondozást, a BSZAK közreműködésével családok átmeneti otthonában kerülhet elhelyezésre.

Krízishelyzetben a jelzőrendszer tagjaihoz lehet fordulni, ezek a Gyámhivatal, Gyermekvédelmi Szolgálat, a Balatonfüredi Rendőrkapitányság körzeti megbízottja, háziorvos, védőnő.

Az Önkormányzatnak a helyi szociális rendeletében a települési támogatás keretén belül van lehetősége krízishelyzet esetén pénzügyi támogatás nyújtani, mely lehet egyszeri és rendszeres, továbbá rendkívüli támogatás, illetve kamatmentes kölcsön nyújtása is. Ez utóbbi kettőt a Képviselő-testület egyedi méltánylás alapján bírálja el a kérelmet.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen több lehetősége is van a gyermekeknek, fiataloknak a szabadidő aktív eltöltésére.

A településen 2012. évben átadott Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér épületében könyvtár és Teleház várja az érdeklődőket. A könyvtár nyitva tartása alatt a könyvtáros rendszeres kézműves

foglalkozásokat tart a gyermekeknek. Rendszeresek az ünnepekre, alkalmakra való készülődések, foglalkozások, játékos vetélkedők.

Az épületben lehetőség van különböző könyvbemutatók, előadások, programok megtartására, melyhez szükség esetén kivetítő, TV, DVD lejátszó, egyéb technikai eszköz rendelkezésre áll. Ez időközönként, az évszaknak, eseményeknek megfelelő témában meg is történik.

Rendszeresen megrendezésre kerül a településen a „Könnyűszárnyak Örvényes Repülőnap”, Húsvét váró játszóház, az Anyák napi ajándék készítés, a Falunap, a Mikulás, a Falu Karácsonya.

Évente egyszer a településen élő családok számára az ország különböző helyeire egynapos kirándulást szervezünk – a Könyvtár aktív közreműködésével, ezek nagy érdeklődéssel, jó hangulatban telnek.

Sportolási lehetőség a településen inkább a strandon áll a gyermekek rendelkezésre.

A jellemző az, hogy a fenti programokon, rendezvényeken a település lakóinak nagy száma aktívan részt vesz.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megléte az oktatási intézményekben realizálódik különböző mértékű alanyi jogú étkezési kedvezményként, melynek meghatározó a gyermekek életkora.

Az Önkormányzat a helyi szociális rendeletében ezen felül is biztosít további kedvezményt a nagycsaládosok száma, erre azonban nem érkezett be igény az elmúlt években.

Hétfégi, szünidei gyermekétkeztetésre nem érkezett be igény az Önkormányzathoz.

Az általános iskolások esetében – 2017. év óta – a 9. évfolyam esetében is központilag kapják meg térítésmentesen a gyermekek a tartós tankönyveket. Ennek azonban az a hátránya, hogy évvégén vissza kell adni, így némi nehézséget okoz a tanulásnál.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Tudomásunk szerint ilyen nem történt a településen.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A pozitív diszkrimináció a gyermekek esetében a pénzbeli és természetbeni juttatások során valósul meg.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A településen óvoda, iskola nem működik.

Az Önkormányzat az óvodai ellátást a balatonfüredi óvodákban biztosítja a Balatonfüredi Közoktatási Intézményfenntartó Társulás létrehozó tagjaként.

Szülői döntésnek megfelelően - a férőhelyek függvényében - lehetőség van a tihanyi óvodába is beíratni a gyermeket.

Sajátos nevelésű igényű (SNI) óvodás gyermek kötelező foglalkozásait az óvodának, illetve fenntartójának kötelessége biztosítani. Ezt jelenleg egyéni megbízási szerződésekkel oldják meg.

SNI-s gyermek fejlesztését csak gyógypedagógiai végzettségű pedagógus végezheti.

A korábban intézményfenntartó társulás keretében működő általános iskolák fenntartásában és működésében a 2012. évben jelentős változások történtek.

A balatonfüredi Bem József Általános Iskola fenntartó jogát a Balatonfüredi Önkormányzat határozatlan időre, legalább 50 évre átadta a Balatonfüredi Református Egyházközség számára. A fenntartóváltásban nem érintett gyógypedagógia tagozat átszervezésre került, és 2012. szeptember 1-től önálló intézményként működik tovább, Fekete István Általános Iskola néven. Így a kistérség SNI-s diákjai továbbra is Balatonfüreden kerülnek elhelyezésre, ezáltal nem kell Veszprémbe utazni. A létszám megoszlás azt mutatja, hogy gyakorlatilag fele-fele a füredi és a vidéki diákok az intézményben. Örvényesről jelenleg 2 gyermek jár az intézménybe.

Örvényes község vonatkozásában a kötelező felvételt biztosító iskolák a Balatonfüreden működő Eötvös Loránd Általános Iskola és a Radnóti Miklós Általános Iskola. 2013. január 1-től az intézmények fenntartója a Klébersberg Kuno Intézményfenntartó Központ. Működtetője 2016. december 31-ig a városi önkormányzat volt, majd a Balatonfüredi Tankerületi Központ lett.

A hátrányos helyzetű gyerekekre, családokra az iskolák az osztályfőnökei, valamint az óvodák pedagógusai kiemelt figyelmet fordítanak.

Ez megnyilvánul a tehetségek, illetve a tanulási nehézségekkel küzdők számára szervezett felkészítések, korrepetálások szervezésében, az óvodai fejlesztő foglalkozások szervezésében.

Az SNI-s és BTM-es gyerekek számára a köznevelési törvény értelmében fejlesztő foglalkozásokat kötelesek az iskolák biztosítani vagy egyéni, vagy kiscsoportos formában.

A fejlesztő foglalkozást részben a pedagógusok, megbízott gyógypedagógusok és a Balatonfüredi Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik.

SNI gyermek – megyei vagy országos szakértői bizottságok állapítják meg – tanulásban vagy értelmileg akadályozottak – nem nevelhetők integráltan. Balatonfüreden a szegregált iskola a Fekete István Általános Iskola.

SNI ép értelmű integráltan nevelhető gyermekek a normál általános iskolába járhatnak. Azonban az iskola csak azt a gyermeket láthatja el, mely az alapító okiratában szerepel, és a szükséges jogszabályoknak megfelelő ellátását biztosítani tudja (pl. diszlexiás, diszkalkuliás, magatartási zavar).

Az ellátást a Fekete István iskola mellett jelenleg munkaközösségként szervezett utazó gyógypedagógiai hálózat látja el, ők járnak ki az iskolákba.

BTMS-s gyermek a járási szakértői bizottság jogköre, ellátásukat az iskolák fejlesztő pedagógusai, illetve a pedagógiai szakszolgálat biztosítja.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A balatonfüredi iskolák, óvodák nem rendelkeznek gyógypedagógussal és iskolapszichológussal, ezért megbízási szerződéssel alkalmaznak szakembert. Több esetben kérik a Balatonfüredi Pedagógiai Szakszolgálat a munkatársainak, pszichológusának, logopédusának segítségét, vagy az iskolaorvost – természetesen a szülőkkel való egyeztetés után. Elmondható, hogy a pedagógusok jó munkakapcsolatot ápolnak a szakszolgálat szakembereivel. Tanév eleji állapotfelmérésekkel, folyamatos konzultációkkal egészítik ki és erősítik meg az óvodai és iskolai oktatás – nevelési folyamatot.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az iskolákban az osztályok összetétele minden szempontból vegyesnek mondható. Sem a pedagógusok, sem a gyerekek körében nem tapasztalható az elkülönülés.

A hátrányos helyzetű gyerekek között is sok a tehetséges, jó eredményt elérő, akikkel a pedagógusok szükség esetén külön foglalkoznak. Hátrányos megkülönböztetés az oktatás nevelés területén nem tapasztalható.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az iskolák között nem tapasztalható szignifikáns eltérés sem a tanulók iskolai eredményességében, sem pedig az oktatás hatékonyságában. A kompetencia felmérések eredményei, a továbbtanulási mutatók, a tanulmányi versenyeken elért országos helyezések is azt bizonyítják, hogy az oktatási intézmények jó színvonalon teljesítenek.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az intézmények alapvető céljai között kiemelt helyet kap, hogy biztosítsák a szolgáltatásaikhoz való egyenlő hozzáférést, de helyezzen hangsúlyt az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálásra.

Mindezek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet fordítanak a beiratkozásra, gyermekfelvételre, az oktató-nevelő munkára, a gyerekek egyéni fejlesztésére, az értékelés gyakorlatára, a fegyelmezés használatára, a feladatok kiválasztására az alkalmazásban és a fejlesztésben.

Különös figyelmet fordítanak a humán erőforrás fejlesztésre, a pedagógusok szakmai továbbképzésére, valamint a partnerépítésre és kapcsolattartásokra (szülők, segítők, szakmai és társadalmi környezet.)

A pozitív diszkrimináció a gyermekekkel kapcsolatosan az alábbiak szerint valósul meg:

- ~ Juttatások
- ~ Az iskolák és az óvodák, az alapítványaik lehetőségeikhez mérten segítik a rászorulókat.
- ~ A diákönkormányzatok is figyelnek arra, hogy évente 1-2 diák pl. tábori hozzájárulást kapjon.
- ~ Az iskolák évente néhány tanuló táborozását lehetőségeikhez mérten támogatják.
- ~ A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök igyekeznek minél szélesebb körben segítséget nyújtani az arra rászoruló szülőknek.
- ~ A rászorulók – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult – gyerekek étkeztetési kedvezményben részesülnek.
- ~ Az ingyenes tankönyv törvény szerint biztosított.
- ~ A BSZAK a nyári szünetben heti rendszerességgel szervez szabadidős programokat a kistérségben élő, szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekek számára.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek szállítása a korának megfelelő, fejlesztéséhez szükséges intézménybe	Intézmények megközelítésének, elérésének támogatása
Településen kevés a születések száma	Fiatalok letelepedésének támogatása, Új szülöttek fogadásának támogatása, Intézmények megközelítésének, elérésének támogatása
Nem megoldott a gyermekek iskolán kívüli, illetve nyári szabadidős tevékenysége	Programok, foglalkozások szervezése
Az örvényesi gyermekek 5 általános iskolába járnak tanulni. A településen élő hasonló korúak idegenekké válnak egymásnak	Közös programok, kirándulások szervezése a településen.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, pl. Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ma már a nők döntő többsége dolgozik, aktívan részt vesz a családfenntartásban, mivel mindkét szülő keresete szükséges a megélhetés biztosításához. A nők számára a legfontosabb probléma a munka és a családi élet összeegyeztetése. Tapasztalat szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

A lenti táblázatot megvizsgálva látszik, hogy az állandó férfi lakosok száma összességében is, és a 64 éves korig korcsoportonként is folyamatosan magasabb, mint a nőké. Ez a 65 év feletti korosztálynál nemcsak megfordul, de szinte a duplájára is emelkedik.

A 2016. évi állandó lakónépesség 45,75 %-a – kevesebb, mint a fele – nő. Ebből 25,49 % aktív korú korosztály (18-65 év), a 65 év feletti korosztály 15,03 %.

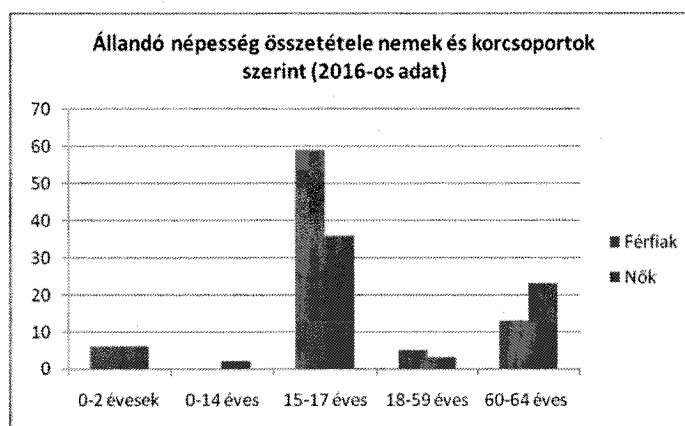
A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- ~ a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt,
- ~ a pályakezdők, a szakmai tapasztalat hiánya miatt
- ~ a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

5.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	83	70	153	54,25%	45,75%
0-2 évesek			1		
0-14 éves	6	6	12	3,92%	3,92%
15-17 éves	0	2	2	0,00%	1,31%
18-59 éves	59	36	95	38,56%	23,53%
60-64 éves	5	3	8	3,27%	1,96%
65 év feletti	13	23	36	8,50%	15,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

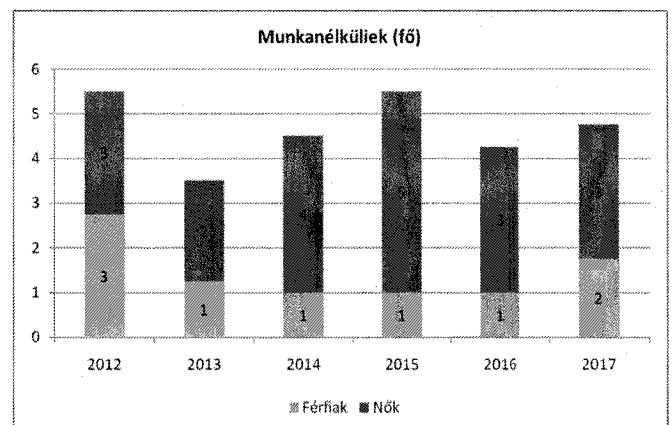
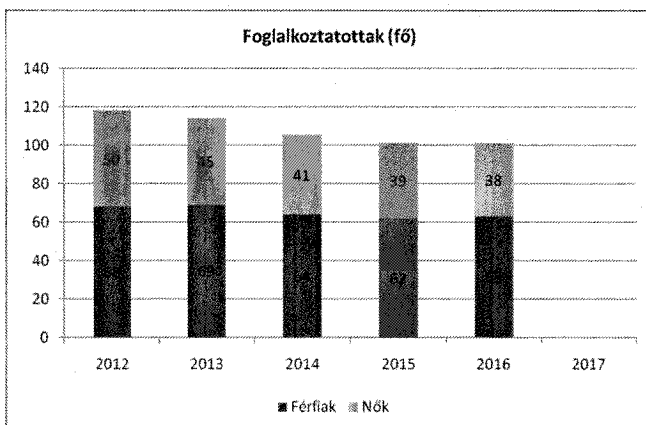
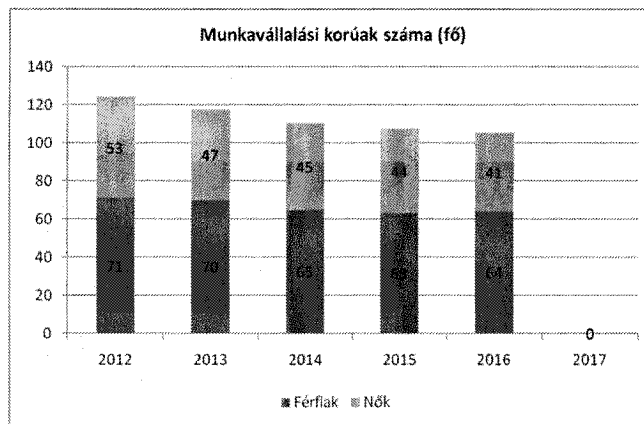
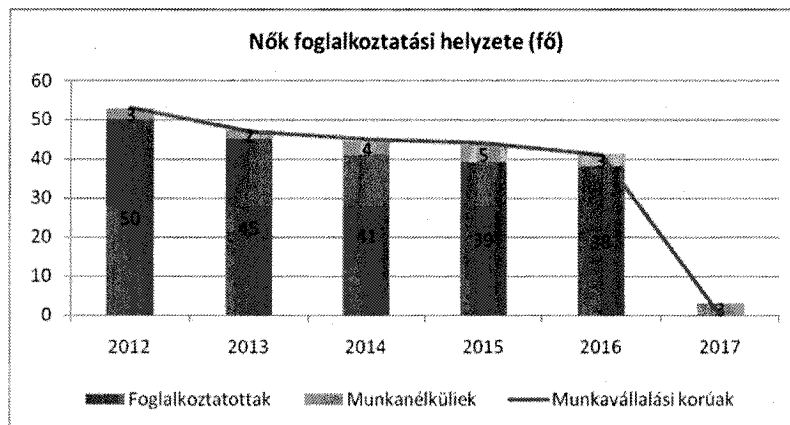
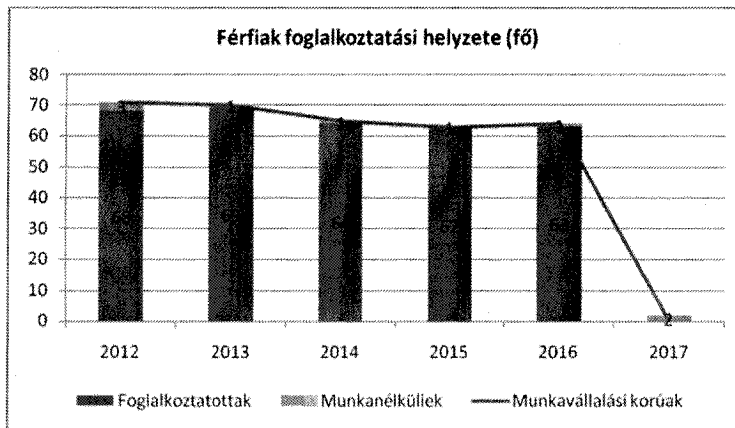

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	71	53	68	50	3	3
2013	70	47	69	45	1	2
2014	65	45	64	41	1	4
2015	63	44	62	39	1	5
2016	64	41	63	38	1	3
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2	3

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Az idegenforgalomban, vendéglátásban, kereskedelemben nagyon jelentős a nők foglalkoztatása. A szezonális azonban itt is gondot okoz: míg a nyári időszakban lenne munka, azonban a kisgyermekes elhelyezése nehezen oldható meg az intézmények nyári szünete, bezárása miatt. A téli időszakban nincs elég munkalehetőség a nők számára.

A kisgyermekes anyák részére további problémát jelent, hogy az idegenforgalmi szezonban megnyíló munkalehetőségek munkaidő beosztása nem megfelelő a részükre.

A munkanélküliek aránya nemenkénti arányát tekintve elmondható, hogy a településen élők között a legjobb esetben is – 2012- - egyenlő a nők és a férfiak aránya, de jellemzően minden évben a nők száma a magasabb.

Az elhelyezkedésüket segítő tipikus foglalkoztatási formák (részmunka, távmunka) a térségben nem jellemző.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Ezzel kapcsolatosan Önkormányzatunk nem rendelkezik adattal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az olyan alacsony iskolai végzettségű nők számára, akiknél a gyermeke elhelyezése nem okoz gondot, sok munkahelyet kínálnak a szezonális munkaadók a környező településeken. Az éves munkahely megtalálása jelent számukra problémát.

A nagyáruházak térségbeni nyitásával egyre több éves állás lehetőség nyílik a számukra is – takarítás, polcfeltöltés, stb..

Az Önkormányzat körében működő közfoglalkoztatási programokban rendszerint voltak női munkavállalók a településen.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A megállapított bérek tekintetében hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő szülők esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A településen bölcsőde és családi napközi nem működik. A 3 év alatti gyermekek térítésmentes elhelyezésére a balatonfüredi bölcsődében van lehetőség, de az utazást a szülőnek kell megoldani, ami sokszor szinte megoldhatatlan probléma, nemcsak anyagilag.

A településen a legközelebbi óvodai ellátás Balatonfüreden és Tihanyban van.

A nők elhelyezkedése szempontjából fontos tényező, hogy a gyermekek napközbeni ellátása megoldott legyen. A községben rugalmas munkaidőkezdről nincs tudomásunk.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Településünkön a Védőnői Szolgálat keretében biztosított ez a szolgáltatás, amely mindenki számára elérhető. Örvényesen Tihany központtal területi védőnői ellátás működik, Aszófővel és Balatonudvarival közösen.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnő szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelem kerül.

A védőnői ellátás során az alábbi szolgáltatások érhetők el:

- ~ családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- ~ anyaságra való felkészítés
- ~ anyatejes táplálással kapcsolatos tanácsadás, tájékoztatás,
- ~ családlátogatás,
- ~ segítségnyújtás a családi- és szociális juttatások megismertetésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében
- ~ igény esetén babamasszás oktatás.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A Városi Rendőrkapitányság elmúlt évi beszámolója szerint a házasság – család – ifjúság elleni bűncselekmény elkövetése a településen nem volt.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A településen a családokat és gyermekeket számos gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás segíti szociális körülményeik javításában, amely a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat esetében információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából, családok átmeneti otthonából, átmeneti nevelésből és eseti gondozásból áll.

Örvényes lakossága körében az elmúlt években nem volt szükség krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásra.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünk közéletében aktívan részt vesznek a nők. A jelenleg 5 fős Képviselő-testületben 1 fő hölgy található. Az Önkormányzat által alapított Örvényes Jövőjéért Közalapítvány 7 fő tisztséget betöltő tagjából 3 fő szintén nő.

A Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltségén dolgozó két fő nő, a jegyzői feladatokat is hölgy látja el a településen.

A kulturális programok szervezésére alkalmazásban álló munkatárs (korábban munkatársak) szintén nő, és a könyvtári feladatokat is hölgy látja el.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a gyermekét egyedül nevelő anyák – településünkön a számunk csökken - különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ezt részben a gyermekek iskolán kívüli szabadidős tevékenységek megszervezésével lehetne orvosolni, melyre a településen megépült Integrált Községi és Szolgáltató Tér épülete – ma már Faluházként üzemel - megfelelő szakember alkalmazásával, ilyen irányú pályázatok elnyerésével alkalmas.

A nőket helyi szinten érintő problémája az anyaság, a munka és az önmagára fordítható idő összeegyeztetése. Ezt helyi programokkal, gyermekfoglalkozásokkal lehet javítani.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kisgyermekes anyukák esetében nem megoldott a gyermekek alkalmi felügyelet	Időszakos gyermekfelügyelet megszervezése a településen
Anyaság, munkahely, saját maga összeegyeztetése	Gyermekprogramok, foglalkozások szervezése, Nők számára programok szervezése Részmunkaidős munkahelyek teremtése – kis település révén erre nincs igazán esély.
Magányérzet kialakulása – gyermekkel nehéz kimoszdulni	Szabadidős programok szervezése, közparkok, közterek fejlesztése, játszóterek bővítése
Női munkanélküliség	Közmunkaprogramokban való részvétel, idegenforgalmi szezon meghosszabbítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon; foglalkoztatottság, egészségügy, szociális ellátások, szolgáltatások.

A kor alapú megkülönböztetés nagyon gyakori az új állások betöltésénél, a létszámleépítéseknel.

A leglényegesebb probléma az időseknél az elmagányosodás – fokozottan a házastárs elvesztésekor -, az izoláció, az egészségi állapot megromlása.

Az időskorban jellemző megbetegedések mellett a pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedést. Különösen gyakori a depresszió kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések.

A legfontosabb feladat az egészséges és aktív időskor támogatása. A jó egészség kihat az életminőségre: minél tovább maradunk aktívak, annál nagyobb eséllyel őrizhetjük meg önállóságunkat, függetlenségünket és aktivitásunkat.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

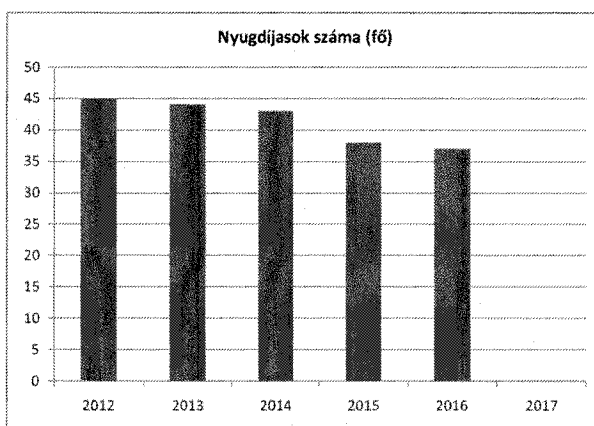
Örvényesen 2016-ben az állandó népesség 153 fő volt, a 65 év feletti nők száma 23 fő, míg a férfiaké 13 fő, tehát összesen 36 fő 65 év feletti állandó lakos élt a településen. Ez azt jelenti, hogy az állandó népesség több mint 23,5 % 65 év feletti. A nők száma magasabb, számuk az összes 65 év feletti állandó népesség közel 64 %-át teszi ki.

2016. évben az öregedési index a településen elérte a 300 %-ot.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	18	27	45
2013	18	26	44
2014	17	26	43
2015	14	24	38
2016	14	23	37
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A településen nyugellátással, nyugdíjszerű ellátással mindenki rendelkezik az életkorának megfelelően.

A fenti diagramból jól látszik, hogy nem csak a település állandó népessége, de a nyugdíjas korosztálya is évről-évre fogy. 2012 és 2016 között 18 %-kal csökkent a számuk.

A településen élő női nyugdíjasok aránya a férfiakhoz képest kb. 40 %-kal nagyobb minden évben. (Ez is mutatja, ahogy korábban arról már volt szó, hogy a nők tovább élnek.)

Örvényesen élő idősemberek vonatkozásában a nappali ellátásra, továbbá külön támogatásra nem merült fel igény.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A mai magyar társadalomban az idősek aránya a népességben belül több mint 20 % (Örvényesen több mint 23,5 %), lényeges probléma az idősek életében az elmagányosodás, az izoláció, az egészségi állapot romlása. A testi egészség romlásával párhuzamosan megjelennek a mentális és a szociális problémák.

2050-re a 65 év feletti európai polgárok száma várhatóan 70 %-kal, a 80. életévüket betöltött uniós lakosoké pedig 170 %-kal lesz magasabb a mainál. Ez a jelenség komoly kihívások elé állít bennünket: egyrészt eleget kell tennie az egészségügyi ellátás iránt jelentkező megnövekedett igényeknek, másrészt oly módon kell egy előregedő társadalom szükségleteihez igazítani az egészségügyi rendszereket, hogy azok az aktív munkaerő létszámának csökkenése ellenére megőrizték fenntarthatóságukat.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre azonban csekély az esélyük, kivételt képez, ha speciális tudással rendelkeznek.

Az idősek számára a településünkön munkalehetőséget főleg a mezőgazdasági kisegítő tevékenységek biztosítanak idényjelleggel (szüret, egyéb szőlészeti munkák).

A településen élő idősekre, nyugdíjasokra jellemző, - az Örvényes történetében is fontos szerepet játszó - „káposztáskert-” és szőlőművelés.

A községben még mai is megtalálható káposztáskertben saját részre termelik a zöldséget (ma már nem csak káposztát), mellyel a megélhetésüket próbálják megkönnyíteni.

Az itt élő emberek nagy százaléka rendelkezik szőlőbirtokkal, ahol az egész éves munkájuknak köszönhetően megtermelt szőlőt vagy eladják a környéken lévő nagyobb pincészeteknek, vagy feldolgozzák és borként értékesítik az év folyamán.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az országos adatok azt mutatják, hogy csekély az esély arra, hogy a nyugdíjasok, idősek a munkaerő-piacon jövedelemszerző munkához jussanak, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek.

A tapasztalat azt mutatja, hogy életkoruk mellett elhelyezkedési esélyeiket csökkenti az alacsony iskolázottság, és a ma már kevésbé piac képes szakmai tudás is.

A településen közintézmény csak a Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Kirendeltsége (2 fő állandó munkatárssal) és a Faluház épülete (0,5 fő állandó munkatárssal) működik.

Foglalkoztatásukat támogató programok nincsenek a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	6	1	23%	1	0	0
2013	4	1	14%	0	0	0
2014	5	1	17%	0	0	0
2015	6	1	14%	0	0	0
2016	4	1	24%	1	0	0
2017	5	1	11%	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A foglalkoztatás területén a település vonatkozásában hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk. A fenti táblázat is mutatja, hogy jelen van évről évre 1 fővel a munkanélküliség az 55 év feletti korosztály esetében, de egyetlen egy évben sem jelenik meg tartósan. Valószínűleg itt is az idény munka mutatkozik meg.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősek számára a szociális alapszolgáltatásokat a Balatonfüredi Többcélú Társulás keretein belül, így a házi segítségnyújtást, családsegítést, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, időskorúak nappali ellátását.

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az ellátást igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A területi szociális gondozó feladatainak ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy kliensének fizikai, mentális és szociális szükséglete kielégítése biztosított legyen.

A házi segítségnyújtás keretében gondoskodunk:

- ~ azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak,
- ~ azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik,
- ~ azokról a személyekről, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához,
- ~ azoknak az alapvető gondozási, ápolási feladatoknak, az önálló életvitel fenntartásában az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködés, valamint a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtás is.

A BSZAK 2006. november 30-tól a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mint alapszolgáltatást biztosítja a rászoruló személyek számára. A kihelyezett jelzőkészülék használata fokozott odafigyelést jelent az idősekre a napi szintű szociális ellátásban.

A jelzőrendszeres házi gondozó szolgálat olyan szociális szolgáltatás, amely saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Célunk: Egészségben és biztonságban továbbra is otthonukban élhessenek olyan idős, beteg emberek is, akik a házi gondozó szolgálat nélkül kórházi, vagy bentlakásos intézményi ellátás igénybevételére kényszerülnének.

A jelzőrendszeres idősgondozás jelenlegi tapasztalatai alapján az idős emberek nagyfokú biztonsággal gondozhatók otthonukban, nem kerülnek be a költségigényesebb szociális és egészségügyi ellátásokba, valamint megszokott környezetükben történő gondozásuk mentálisan is előnyösebb számukra. Eddigi tapasztalataink alapján úgy látjuk, hogy a jövőben ezen szempontok mentén a jelzőrendszeres idősgondozás az idős emberek ellátásában minőségi szerepet tölthet be.

Az időskorúak nappali ellátását az elmúlt években nem vette igénybe senki sem Örvényesről.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez való okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Településünkön a BSZAK Családsegítő Szolgálat családgondozója 2 hetente egy alkalommal tart fogadóórát, ekkor tesz látogatást az érintett családoknál is.

A településen élő idősök *egészségügyi ellátást* háziiorvosi keretek között érik el. A házi orvos hetente háromszor rendel Örvényesen. Szükséges szakellátások Balatonfüreden, illetve Veszprémben biztosítottak.

Az érintettek zöme tájékozott a szociális szolgáltatások igénybevétele tekintetében.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat igyekszik olyan programokat szervezni, amelyek keretében a településen élő különböző generációk közös szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget találnak, erősítve ezáltal a generációk közti párbeszédet. Az erőfeszítések nem mindig járnak sikerrel. A rendezvényeken a részvételük eltérő számban történik.

Az Önkormányzat rendszeresen megköszönti a településen élő idősebb lakosokat nyugdíjas találkozó keretén belül. Itt a helyi gyermekek műsorral köszöntik a település nagymamáit és nagypapáit, az Önkormányzat ajándékkal kedveskedik.

c) idősök informatikai jártassága

Erről nincs pontos információ. Beszélgetésekből az látszik, hogy a településen élő 1-2 idősebb ember is csatlakozott a közösségi médiákhoz, facebook oldalhoz, ahol aktív „életet” él. Ebből arra következtethetünk, hogy informatikai jártassággal rendelkeznek, amit többnyire autodidakta módon, vagy fiatalabb generáció – gyermek, unoka – segítségével tanult meg.

A Faluházban működő ingyenesen használható számítógép teremben aktivitásuk 1-2 fő, inkább nyaralótulajdonos.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A korábbi években az Önkormányzat próbálkozott nyugdíjas klub beindításával, és több generációkat összekapcsoló program megszervezésével is. Ezekre nem igazán volt igény. A tapasztalat azt mutatja, hogy a településen élő idősök többsége nehezen mozdul ki otthonról, ritkán megy közösségbe.

1-2 fő az, aki az önkormányzat által szervezett programokat rendszeresen látogatja, részt vesz a heti rendszerességgel tartandó torna és joga foglalkozáson, esetleg kiránduláson.

A könyvtárba is csak kevesen járnak.

Az évente megrendezésre kerülő nyugdíjas találkozón, karácsonyi műsoron azonban rendszerint szép számban részt vesznek. Az utóbbihoz többen süteménnyel is hozzájárulnak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás	Programok, foglalkozások szervezése, Rendszeres látogatás, odafigyelés, főleg a téli hónapokban, Az eddigi népszerű programok tovább vitele
Nemzedékek közötti kapcsolati problémák	Közös programok szervezése a település aprajánagyja számára, Az eddigi népszerű programok tovább vitele
Az idősebbek gyakrabban válnak bűncselekmények áldozatává	Tájékoztató előadások tartása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rehabilitációs illetve rokkantsági ellátás, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei behatároltak.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A lenti táblázatból látszik, hogy a megváltozott munkaképességű személyek jelen vannak a településen. Számuk a vizsgált időszakban emelkedett, majd 2015. évtől stagnálni látszik. A település lakosainak 3-5 % át érinti.

Az alábbi adatokból az is megállapítható, hogy a településen élő férfiak körében folyamatosan magasabb számban van jelen, mint a nők között.

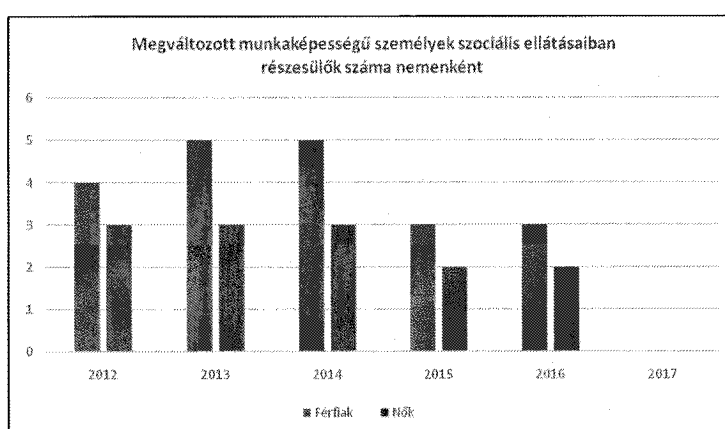
Örvényesen a megváltozott munkaképességű személyek védett foglalkoztatásáról nincs információnk.

Az elmúlt időszakban közfoglalkoztatási program keretén belül alkalmazásukra – igény sem merült fel – nem került sor.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	4	3	7
2013	5	3	8
2014	5	3	8
2015	3	2	5
2016	3	2	5
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés a fogyatékos emberekkel szemben Örvényesen tudomásunk szerint nem történt, az Egyenlő Bánásmód hatóság fogyatékos emberekkel szembeni hátrányos megkülönböztetés miatt nem folytatott eljárást.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önálló életvitelt támogató szolgáltatások, intézmények a településen nincsenek.

Szükség esetén a településen élő felnőtt fogyatékosok nappali ellátása a Balatonfüredi Többcélú Társulással kötött Társulási Megállapodás keretein belül van biztosítva.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A településen kimondottan fogyatékkal élők támogatására nem került sor az elmúlt években.

A központilag igénybe vehető támogatásokról nincs információnk.

A közgyógyellátás 2013. január 1-jétől a járási hivatalok hatáskörébe került, jelenlegi információnk anyyi, hogy a településen hány fő rendelkezik igazolvánnyal.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az Orvosi rendelő és a Faluház épület a mozgássérültek számára teljes akadálymentességgel rendelkezik. Az épületek rámpával megközelíthetők, az ajtók akadálymentes használata biztosított. Mindkét épületben lehetőség van akadálymentes mellékhelyiség használatára.

A Faluház épület esetében az emeletének akadálymentesítését olyan megoldással tudtuk csak megoldani, hogy az emeleten kamera került elhelyezésre, ami segítségével a földszinten látni, és hallani lehet egy számítógépen az emelet nagytermében történő eseményeket, továbbá lehetőség van a fenti dolgokhoz hozzászólni, véleményt nyilvánítani is.

A Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal településen működő Kirendeltségénél található rámpa és a bejárati, iroda, és mosdó ajtók nagysága megfelelő.

A Braille írásos piktogramok egyik épületben sem kerültek elhelyezésre.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati strandon ki van építve akadálymentesített vizesblokk, de a vízbe jutás nincs megoldva.

Sportolásra alkalmas épület, egyéb szolgáltató épület a településen nem működik. A településen posta nem üzemel, a postaláda akadálymentesített helyen került elhelyezésre.

A településen működő élelmiszerbolt akadálymentesítése nem megoldott, a vendéglőbe az akadálymentes bejutás biztosított. Az utóbbi két épület magán tulajdonban van.

Lakóépületek akadálymentesítéséről nincs információnk.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítéséről nincs az Önkormányzatnak információja.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen a meglévő járdák akadálymentesítettek, igaz a Szent Imre utcában homokkővel van lerakva, ami kerekesszékekkel és babakocsival is csak nehezen használható.

A településen az útburkolat „K” szegéllyel van lezárva, mely az alacsony szintkülönbség miatt kerekesszékekkel is könnyen használható.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen a fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló szolgáltatás nincsen.

A fogyatékosok nappali intézménye Balatonfüreden működik a balatonfüredi Többcélú Társulás keretein belül, amelyet szükség esetén az örvényesi lakosok is igénybe vehetnek.

Az ellátás igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik és térítési díjmentesen vehető igénybe.

Az intézményben felnőtt korú fogyatékos személyek foglalkoztatása történik. Az ellátást igénybevevők a szakmai program alapján, az egyéni gondozási, fejlesztési tervben foglaltak szerint, az ellátott meglévő képességeire építve, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelően fejlesztő foglalkozást biztosít.

Az intézmény keretében szervezett fejlesztő-felkészítő foglalkozás az ellátott személy számára biztosítja a munkafolyamatok betanulását és az önálló munkavégző képesség kialakítását, helyreállítását, fejlesztését, valamint az ellátott felkészítését védett munka keretében, illetve a nyílt munkaerőpiacon történő önálló munkavégzésre.

Örvényes településről a fogyatékosok nappali intézménye által nyújtott szolgáltatást még nem vette igénybe senki.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen tervezett és a közeljövőben megvalósuló beruházások kivitelezésénél figyelembe vesszük és megtartjuk az akadálymentesítés követelményrendszerét és előírásait.

A fogyatékos embernek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés nem teljes körűen megoldott	Részleges, vagy teljes akadálymentesítés a település középületeiben, strandján
Információkhoz és eszközökhöz való hozzáférés akadályoztatottsága	Különbféle információs adatbázisok használatára való figyelemfelhívás, pályázatfigyelés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A helyi önkormányzatnak, a közalapítványnak, egyesületnek, a községben működő vállalkozóknak, az egyháznak, a falu lakosságának közös érdeke és felelőssége, hogy a jövőben Örvényes még inkább élhető településsé váljon.

A településen 1 db Közalapítvány működik, melyet az Önkormányzat alapított. A Közalapítvány céljai közt szerepel a falu kultúrájának, hagyományainak megőrzése, ápolása, községi műemlékvédelem, falusi közművelődés elősegítése, a falu közbiztonságának elősegítése, gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás.

Az Önkormányzat a településen működő Örvényesi Sporthorgász Egyesülettel 2013. év elején – egy korábbi megállapodást megújítva - Együttműködési Megállapodást írt alá.

Az együttműködés alapvető célja: a Horgász Egyesület alapító okiratában célként megjelölt horgászat, illetve horgászturizmus hatékonyabb segítése, annak a közös célnak az érdekében, hogy Örvényes, mint Balaton parti település jobban kihasználhassa a horgász- és „öko”turizmushoz kapcsolódó, a település fejlődését szolgáló előnyöket.

Az Önkormányzat bízik abban, hogy a turizmus fejlődésével új munkahelyeket tud teremteni a településen.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen jelen van az Örvényes Jövőjéért Közalapítvány, az Örvényesi Sporthorgász Egyesület, a Katolikus Egyház és a Balatonfüred és Környéke Borút Egyesület.

Ezek a szervezetek a közös célok, kulturális, sport, környezetvédelmi és fejlesztési célok megvalósításához mozgósíthatók és szívesen veszik ki részüket a munkából a közösségi célok megvalósítása érdekében.

A Polgármester, a Képviselők, civil szervezetek és a lakosság kapcsolata sikeresnek értékelhető, de természetesen a jót is lehet jobbá tenni. Ez nem feltétlenül akarat, hanem szabadidő kérdése. A településen élő emberek sokat dolgoznak, a lakók közül sokan ingáznak, így a munkaidő mellett az utazás sok időt vesz el, és az otthonok rendben tartása, sok energiát igényel.

A Közalapítvány az Önkormányzat által szervezet éves falunapi program sorozathoz rendszeresen támogatást nyújt, melyet a költségvetésében is minden évben betervez.

A Horgász Egyesület részére az Önkormányzat térítésmentesen helyiséget biztosít a székhely bejegyzésére, közösségi összejöveteleikre, a mindennapos működéséhez.

A településen élők szinte teljes egészében római katolikus vallású. Az itt élők életében nagyon fontos szerepet tölt be a vallás. Az Önkormányzatnak nagyon jó a kapcsolata az Egyházzal. Fontosnak tartjuk a Templom környezetének rendben tartását, virágosítását, a szükséges felújítások, javítások támogatását. Az évente megrendezésre kerülő 3 napos Falunapunk zárása rendszerint a Templomban zajlik, előadások, koncertek formájában.

Nemzetiségi önkormányzat nem működik a településen.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Önkormányzatunk 2004. évben Körjegyzőséget alapított Tihany Község Önkormányzatával. Jogszabályváltozások miatt a Körjegyzőséget 2012. december 31. napjával megszüntette a két Önkormányzat.

2013. január 1-jétől igazgatási feladataik ellátására Tihany, Aszófő, Balatonudvari és Balatonakali községekkel Közös Önkormányzati Hivatalt működtet, Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal névvel. Örvényes községben Kirendeltséget tart fenn. Így a feladatok nagy részét a lakosság helyben el tudja intézni.

Balatonfüredi Kistérség 20 önkormányzata Többcélú Kistérségi Társulási Szerződést kötött 2004. június 25-én. A társulási szerződés az elmúlt években többször került módosításra, részben törvényi kötelezettségből, részben a tevékenységi kör változásából eredően. A társult önkormányzatok a Megállapodást közös akaratukkal módosították, így 2013. január 1-től új néven működik tovább: Balatonfüredi Többcélú Társulás. A Társuláshoz tartozó települések száma 2016. évben 22, a lakosságának száma 26.116 fő.

Társulás által ellátott közszolgáltatások a következők: család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenység, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása, demens betegek nappali ellátása, fogyatékosok nappali ellátása, valamint központi ügyelet működtetése és belső ellenőrzés.

2013. július 1. napjától a Társulás fenntartásában működik a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ.

Balatonfüredi kistérség 7 önkormányzata Közoktatási Intézményfenntartó társulási szerződést kötöttek 2004. szeptember 1-jén. A társulási szerződés az elmúlt években többször került módosításra.

A Társuláshoz tartozó települések 2017. évi lakosságának száma összesen 16.159 fő. A Társulás által ellátott közszolgáltatás: óvodai ellátás.

Az Intézményfenntartó Társulás 2013. január 1-jét megelőzően általános iskolai oktatással kapcsolatos feladatokat is ellátott. 2013. január 1-jei hatállyal az általános és középiskolák állami,

illetve egyházi fenntartásba kerültek. Ezért csak az óvodák működtetése maradt a Társulás feladatainak sorában.

Az Önkormányzat a hulladékszállításra elhelyezésre, feldolgozásra vonatkozóan az Észak-Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulás tagja.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzeti kisebbségi csoportok nem élnek, ezért nemzetiségi önkormányzat sincs, továbbá más nemzetiségi önszerveződések sem alakultak ki.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi civil szervezetek kapcsolata a célcsoportokkal jónak mondható. A civil szervezetek hatékonyan részt vesznek a település életében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Helyi vállalkozók is támogatják elsősorban a civil szervezeteken keresztül a falu lakosságának kezdeményezéseit, programjait.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatában részt vettek az Örvényes Község Önkormányzat Képviselő-testületének tagjai, a Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltségén dolgozó munkatársa, a Faluház munkatársa és könyvtárosa, továbbá a civilszervezetek képviselői.

A helyzetelemző rész összeállításakor az egyes szakterületek beszámolóit is figyelembe vettük. Módszere az online kapcsolattartás, illetve a személyes egyeztetés az esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált.

A helyzetelemzés értékelése és az intézkedési terv elkészítése érdekében részvételükkel HEP fórumot tartottunk.

A település honlapján az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, ezáltal biztosítva a teljes körű nyilvánosságot.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Örvényes Község Önkormányzat Képviselő-testülete nyilvános ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Az Önkormányzat honlapján az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatok, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Fiatalok elvándorlása	Önkormányzati tulajdonban lévő telkek hiányában, a korábban már kiépített támogatási rendszer fenntartása, lehetőség szerinti kibővítése. Oktatási intézmények megközelítésének, elérésének támogatása. A település jó közbiztonságának fenntartása. A lakosság társadalmi kapcsolatainak erősítése. A tiszta, rendezett környezet folyamatos megőrzése.
	A munkanélküliek számának alacsony szinten tartása, csökkentése	A közfoglalkoztatási programok igényeknek megfelelő szintű kihasználása, egyéb helyi és térségi foglalkoztatási, képzési lehetőség felkutatásában segítségnyújtás, arról tájékoztatás.
	Az állami foglalkoztatási szervnél még nem regisztrált munkanélküliek bevonása az ellátórendszerbe	Tájékoztatás az ellátórendszerbe történő regisztráció, az ellátórendszerrel történő együttműködés előnyeiről, támogatásokról.
	Lakosság jó egészségi állapotának megőrzése	Egészségügyi szűrések népszerűsítése, szervezése, helyi egészségmegőrző programok – torna, joga, stb. – szervezése.
Gyermekek	Gyermekek szállítása a korának megfelelő, fejlesztéséhez szükséges intézménybe	Intézmények megközelítésének, elérésének támogatása
	Településen kevés a születések száma	Fiatalok letelepedésének támogatása, Új szülöttek fogadásának támogatása, Intézmények megközelítésének, elérésének támogatása

	Nem megoldott a gyermekek iskolán kívüli, illetve nyári szabadidős tevékenysége	Programok, foglalkozások szervezése
	Az örvényesi gyermekek 5 általános iskolába járnak tanulni. A településen élő hasonló korúak idegenekké válnak egymásnak	Közös programok, kirándulások szervezése a településen.
Nők	A kisgyermekes anyukák esetében nem megoldott a gyermekek alkalmi felügyelet	Időszakos gyermekfelügyelet megszervezése a településen
	Anyaság, munkahely, saját maga összeegyeztetése	Gyermekprogramok, foglalkozások szervezése, Nők számára programok szervezése Részmunkaidős munkahelyek teremtése – kis település révén erre nincs igazán esély.
	Magányérzet kialakulása – gyermekkel nehéz kimozdulni	Szabadidős programok szervezése, közparkok, közterek fejlesztése, játszóterek bővítése
	Női munkanélküliség	Közmunkaprogramokban való részvétel, idegenforgalmi szezon meghosszabbítása.
Idősek	Elmagányosodás	Programok, foglalkozások szervezése, Rendszeres látogatás, odafigyelés, főleg a téli hónapokban, Az eddigi népszerű programok tovább vitele
	Nemzedékek közötti kapcsolati problémák	Közös programok szervezése a település apraja-nagyja számára, Az eddigi népszerű programok tovább vitele
	Az idősebbek gyakrabban válnak bűncselekmények áldozatává	Tájékoztató előadások tartása
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés nem teljes körűen megoldott	Részleges, vagy teljes akadálymentesítés a település középületeiben, strandján
	Információkhoz és eszközökhöz való hozzáférés akadályoztatottsága	Különbéféle információs adatbázisok használatára való figyelemfelhívás, Pályázatfigyelés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Támogatási rendszer fenntartása, kibővítése. Oktatási intézmények megközelítésének, támogatása. Jó közbiztonságának fenntartása. Társadalmi kapcsolatainak erősítése. Tiszta, rendezett környezet megőrzése.	Örvényes Község Önkormányzata – Képviselő-testület, Polgármester Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – szociális ügyintéző Balatonudvari Polgárőr Egyesület - Elnök Faluház-kulturális munkatárs, könyvtáros Örvényes Község Önkormányzat – településüzemeltető munkatárs
	Közfoglalkoztatási programok kihasználása, foglalkoztatási, képzési lehetőség felkutatása, tájékoztatás.	Örvényes Község Önkormányzat – Polgármester, Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – szociális ügyintéző
	Tájékoztatás az ellátórendszer előnyeiről, támogatásokról.	Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – szociális ügyintéző Faluház – kulturális munkatárs
	Egészségügyi szűrések programok szervezése.	Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – adó- és igazgatásügyi ügyintéző Faluház – kulturális munkatárs
Gyermekek	Intézmények megközelítésének, elérésének támogatása	Örvényes Község Önkormányzat – Képviselő-testület, Polgármester
	Fiatalok letelepedésének támogatása, Új szülöttek fogadásának támogatása, Intézmények megközelítésének, elérésének támogatása	Örvényes Község Önkormányzat – Képviselő-testület, Polgármester
	Programok, foglalkozások szervezése	Faluház – kulturális munkatárs, könyvtáros
	Közös programok, kirándulások szervezése a településen.	Faluház – kulturális munkatárs, könyvtáros
Nők	Időszakos gyermekfelügyelet megszervezése a településen	Faluház – kulturális munkatárs, könyvtáros
	Gyermekprogramok, foglalkozások szervezése, Nők számára programok szervezése Részmunkaidős munkahelyek teremtése.	Faluház – kulturális munkatárs, könyvtáros Örvényes Község Önkormányzat – Képviselő-testület
	Szabadidős programok szervezése, közparkok, közterek fejlesztése,	Faluház – kulturális munkatárs, könyvtáros Örvényes Község Önkormányzat -

	játszóterek bővítése pályázatok segítségével	Képviselő-testülete
	Közmunkaprogramokban való részvétel, Idegenforgalmi szezon meghosszabbítása pályázatok segítségével.	Örvényes Község Önkormányzat – Képviselő-testület, Polgármester Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – szociális ügyintéző
idősek	Programok, foglalkozások szervezése, Rendszeres látogatás, odafigyelés pályázatok, közfoglalkoztatási program igénybevitelével Népszerű programok tovább vitele	Örvényes Község Önkormányzat – Képviselő-testület, Faluház – kulturális munkatárs, könyvtáros
	Közös programok szervezése a település apraja-nagyja számára, Népszerű programok tovább vitele	Faluház – kulturális munkatárs, könyvtáros
	Tájékoztató előadások tartása	Faluház – kulturális munkatárs
Fogyatékkal élők	Részleges, vagy teljes akadálymentesítés a település középületeiben, strandján pályázatok segítségével	Örvényes Község Önkormányzat Képviselő-testület, Polgármester
	Információs adatbázisok használatára való figyelemfelhívás, Pályázatfigyelés	Faluház – kulturális munkatárs, Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – szociális ügyintéző

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol mindenféle nemzetiség békében egymás mellett, boldogulását megtalálva együtt él.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénység megszűnjön, minden embernek munkahelye és ezáltal biztos egzisztenciája legyen, az arra érdemesek tanulását ne a családi körülmények befolyásolják, hanem a tehetségük.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek számának növekedését, egészségük megőrzését és szabadidő programjaik megszervezését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális helyzetére, egészségére, az elmagányosodásuk elkerülésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód elvét. Esetükben a munkahely és családi harmóniájuk megteremtését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére. Arra, hogy ők is tartalmas, egész életet élhessenek.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Élhető, szerethető lakókörnyezet fenntartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fiatalok elvándorlása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fő cél a fiatalok elvándorlásának megállítása, melyet a letelepedésük elősegítésével tudunk elérni. Ha ez sikerült, akkor abból következik, hogy sikerül a társadalom előregedésének megállítása, gyermekszám növekedésének elérése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önkormányzati tulajdonban lévő telkek hiányában, a korábban már kiépített támogatási rendszer fenntartása, lehetőség szerinti kibővítése – lakás célú támogatás, szociális támogatások, adókedvezmények Oktatási intézmények megközelítésének, elérésének támogatása – buszbérlet megtérítése A település jó közbiztonságának fenntartása – további együttműködés a Balatonudvari Polgárőr Egyesülettel, az egyesület további támogatása A lakosság társadalmi kapcsolatainak erősítése – helyi programok szervezésével, közös kirándulások A tiszta, rendezett környezet folyamatos megőrzése – virágosítás, közterületek karbantartása
Résztevők és felelős	A támogatási rendszer fenntartása, bővítése esetében a Képviselő-testület, a Polgármester és a szociális ügyintéző. – Felelős: Képviselő-testület Közbiztonság fenntartása érdekében további együttműködés a Balatonudvari Polgárőr Egyesülettel. Felelős: Képviselő-testület Társadalmi kapcsolat erősítése vonatkozásában Örvényes Község Önkormányzata, faluház – Felelős: kulturális munkatárs, könyvtáros Rendezett környezet Örvényes Község Önkormányzata – Felelős településüzemeltető munkatárs.
Partnerek	Örvényes Község Önkormányzat képviselő, alkalmazottak, Balatonudvari Polgárőr Egyesület
Határidő(k) pontokba szedve	A rendelet felülvizsgálata, BPE támogatása 2019.12.31., a többi 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Demográfiai adatok

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi fedezett, önkormányzati tulajdonú telkek hiánya, magas ingatlanárak
Szükséges erőforrások	Önkormányzat központi támogatása, saját bevétele

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatási programok kihasználása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliek számának alacsony szinten tartása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő munkanélküli személyek és családjuk megélhetésének javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A közfoglalkoztatási programok igényeknek megfelelő szintű kihasználása, egyéb helyi és térségi foglalkoztatási, képzési lehetőség felkutatásában segítségnyújtás, arról tájékoztatás
Résztevők és felelős	Örvényes Község Önkormányzat – felelős: Polgármester Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – Felelős: szociális ügyintéző
Partnerek	Állami foglalkoztatási szerv, országos közfoglalkoztatási program lebonyolító (pl. Balatoni vízügyi Kirendeltség)
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A településen élő munkanélküliek számának, valamint segélyek számának csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Közfoglalkoztatási programok központi létszámkeretének csökkentése
Szükséges erőforrások	Állami támogatás

Intézkedés címe:	Tájékoztatás a foglalkoztatási ellátórendszer előnyeiről
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem minden munkanélküli regisztráltja magát
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az állami foglalkoztatási szervnél még nem regisztrált munkanélküliek bevonása az ellátórendszerbe
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatás az ellátórendszerbe történő regisztráció, az ellátórendszerrel történő együttműködés előnyeiről, a támogatásokról.
Részvevők és felelős	Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – Felelős: szociális ügyintéző
Partnerek	Állami foglalkoztatási szerv
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Regisztrált munkanélküliek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Önkormányzatnak nincs információja a regisztrált munkanélküliekről
Szükséges erőforrások	Személyi feltétel

Intézkedés címe:	Egészségügyi szűrések, programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakosok jó egészségi állapotának megőrzése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és	Esetlegesen felmerült problémák időben felismerése, kezelése. Rendszeres mozgás elérése a lakosok körében

hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A már működő egészségmegőrző szűrések népszerűsítése, szervezése – tüdőszűrő - , helyi egészségmegőrző programok – torna, joga – rendszeres szervezése
Résztevők és felelős	Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – Felelős: adó- és igazgatásügyi ügyintéző Faluház – Felelős: kulturális munkatárs
Partnerek	Veszprém Megyei Tüdőgyógyintézet, Háziorvos, Védőnő, Torna és joga oktató
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Résztevők száma, egészséges lakosság
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás
Szükséges erőforrások	Önkormányzat központi és saját bevétele, esetleges pályázatok kihasználása

Intézkedés címe:	Intézmények megközelítésének, elérésének támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek képességeinek, korának megfelelő intézmény biztosítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek számára elérhetővé tenni a korának és képességeinek megfelelő intézményt a szülők pénzügyi kiadásainak csökkentésével
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Egyéni elbírálás alapján, szükség esetén az utazási költségek részben, vagy egészben történő megtérítése
Résztevők és felelős	Örvényes Község Önkormányzata – Felelős: Képviselő-testület, Polgármester

	Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltség – Felelős: szociális ügyintéző
Partnerek	Gyermekek intézmények: Óvodák, Pedagógiai Szakszolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Gyermekek száma a számára szükséges intézményben
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás
Szükséges erőforrások	Önkormányzat központi és saját bevétele

Intézkedés címe:	Támogatási rendszer felülvizsgálata
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Településen kevés a születések száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekszám növekedésének elérése, a társadalom előregedésének elérése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A fiatalok letelepedésének támogatása – a fent már leírtak szerint, A gyermek születésének támogatására jelenleg nyújtott támogatási rendszer felülvizsgálata. Intézmények megközelítésének, elérésének támogatása – a gyermek buszbérlet támogatásának fenntartása, igény szerint a szülők utazási költségeinek részben vagy egészben történő mérséklése egyedi elbírálás alapján
Résztevők és felelős	Örvényes Község Önkormányzat – felelős: Képviselő-testület Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – Felelős: szociális ügyintéző
Partnerek	Védőnő

Határidő(k) pontokba szedve	Rendelet felülvizsgálata 2019.12.31., a többi 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Gyermekek számának növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás, önkormányzati tulajdonú telek hiánya, magántelek magas ára
Szükséges erőforrások	Önkormányzat központi és saját bevétele

Intézkedés címe:	Programok, foglalkozások szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem megoldott a gyermekek iskolán kívüli, és szünidei tevékenysége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermek hasznos szabadidő eltöltése, szülők szünidei gyermekelhelyezésében segítségnyújtás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Programok, foglalkozások szervezése a gyermekek részére,
Résztevők és felelős	Faluház – kulturális munkatárs, könyvtáros
Partnerek	Örvényes Jövőjéért Közalapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Résztevők száma

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi fedezet
Szükséges erőforrások	Önkormányzati központi és saját bevétel, esetleges pályázati lehetőségek kihasználása, személyi feltétel

Intézkedés címe:	Kirándulások, programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Településen élő hasonló korú gyermekek nem ismerik egymás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az örvényesi gyermekek 5 általános iskolába járnak. Ez által a településen élő hasonló korosztályú gyermekek szinte nem is találkoznak egymással. Kis település, kevés lakosság szám miatt ez probléma. Cél olyan programok, kirándulások szervezése, mely a gyermekeket összehozza.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közös programok szervezése pl. az ünnepekhez kapcsolódóan. A korábban jól működő „Falusi” kirándulás visszaállítása
Résztevők és felelős	Örvényes Község Önkormányzat – Felelős: Képviselő-testület Faluház – Felelős: kulturális munkatárs, könyvtáros
Partnerek	Örvényes Jövőjéért Közalapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Résztevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi fedezet hiánya, érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	Önkormányzati központi és saját bevétel, pályázati lehetőségek kihasználása, személyi feltétel

Intézkedés címe:	Időszakos gyermek felügyelet megszervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekes anyukák esetében nem megoldott a gyermekek alkalmi felügyelete
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő anyukák segítése a gyermek felügyeletének biztosításával, esetlegesen felmerülő ügyeinek megoldásában.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Időközönként olyan programok szervezése, melyeknél a gyermek mellé nem szükséges a szülő.
Résztevők és felelős	Faluház – Felelős: kulturális munkatárs, könyvtáros
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Résztevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi fedezet, személyi feltétel
Szükséges erőforrások	Önkormányzat központi és saját bevétele, személyi feltétel

Intézkedés címe:	Programok, foglalkozások szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Anyaság, munkahely, „saját maga” összeegyeztetése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és	A településen élő nők számára „kiszabadulási” lehetőség biztosítása a munkahely és az otthon világából

hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Olyan programok szervezése a településen, ahol az anyukák részt tudnak venni. Egy kicsit kimozdulva a munkahely, az otthon világából, de amihez nem kell utazni, helyben elérhető. Pl. a már meglévő torna, joga, „csajos” filmvetítés
Résztevők és felelős	Faluház – Felelős: kulturális munkatárs, könyvtáros
Partnerek	Örvényes Jövőjéért Közalapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Résztevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi fedezet
Szükséges erőforrások	Önkormányzati központi és saját bevétel, esetleg pályázati lehetőség kihasználása, személyi feltétel

Intézkedés címe:	Közparkok, közterek fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A magányérzet kialakulása – gyermekkel nehéz kimozdulni
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Olyan helyek létrehozása, a meglévők fejlesztése, ahol az anyák a gyermekükkel együtt találkozni tudnak a másikkal. Esetleg egy sportpark megépítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatok figyelése, Sikeres pályázat esetén megvalósítás
Résztevők és felelős	Örvényes Község Önkormányzat – Felelős: Polgármester Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – Felelős: szociális ügyintéző

Partnerek	Örvényes Jövőjéért Közalapítvány, Pályázatot kiíró szerv
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közpark, köztér fejlesztése, létesítése, használók száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi fedezet, pályázati támogatás hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatás

Intézkedés címe:	Közmunkaprogram, idegenforgalmi szezon meghosszabbítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Női munkanélküliség, szezonális munka
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők számára munkahely teremtése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségeket kihasználva olyan fejlesztések megvalósítása, mely a szezonális munka idényét meghosszabbítja
Résztevők és felelős	Örvényes Község Önkormányzat – Felelős: Képviselő-testület
Partnerek	Térségi önkormányzatok
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	Munkanélküli nők száma

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi fedezet, pályázat hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatás

Intézkedés címe:	Programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elmagányosodás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az egyedülálló idősek megóvása az elmagányosodástól, a depressziótól
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Olyan programok, foglalkozások szervezése, melyek során a településen élő idős emberek a társadalmi kapcsolata fennmarad. A már jól működő, népszerű programok megtartása Idősek látogatása, segítése
Résztevők és felelős	Faluház – Felelős: kulturális munkatárs, könyvtáros
Partnerek	Örvényes Jövőjéért Közalapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Résztevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	Pénzügyi és személyi feltétel

Intézkedés címe:	Generációs programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nemzedékek közötti kapcsolati problémák
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A település élő gyermek és idős emberek közötti generációs különbségek áthidalása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közös programok szervezése a település apraja-nagyja számára. A már népszerű programok – Karácsony, nyugdíjas találkozó - megtartása
Résztevők és felelős	Faluház – Felelős: kulturális munkatárs, könyvtáros
Partnerek	Örvényes Jövőjéért Közalapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Résztevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	Pénzügyi és személyi feltétel

Intézkedés címe:	Tájékoztató előadások tartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek gyakran válnak áldozattá
Célok - Általános megfogalmazás és	A településen élő idősek megóvása

rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Olyan tájékoztató előadások tartása mely felhívja a figyelmet az idősek számára jelentő veszélyekre. Tájékoztatást nyújt arra vonatkozóan, hogyha bajba kerülnek kihez fordulhatnak segítségért.
Részvevők és felelős	Faluház – Felelős: kulturális munkatárs, könyvtáros
Partnerek	Balatonfüredi Rendőrkapitányság, körzeti megbízott
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Részvevők száma, áldozattá váltak száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs kockázat
Szükséges erőforrások	Személyi feltétel

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen az akadálymentesítés nem teljes körűen megoldott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A település középületeinek, közttereinek a részleges, vagy teljes akadálymentesítése pályázati támogatások segítségével
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A pályázatok figyelése, majd sikeres pályázat esetén megvalósítása.

Résztevők és felelős	Örvényes Község Önkormányzat – Felelős: Képviselő-testület Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltség – szociális ügyintéző
Partnerek	Pályázatot kiíró szerv,
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentes középületek, közterek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati támogatás hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatás

Intézkedés címe:	Információkról tájékoztatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Információkhoz és eszközökhöz való hozzáférés akadályoztatottsága
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékosok számára is minden hasznos információt elérhetővé tenni
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fogyatékosoknak megfelelő tájékoztatás nyújtása
Résztevők és felelős	Tihanyi Közös Önkormányzati Hivatal Örvényesi Kirendeltsége – Felelős: szociális ügyintéző Faluház – Felelős: kulturális munkatárs, könyvtáros
Partnerek	Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tájékoztatók száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs
Szükséges erőforrások	Személyi feltétel

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Élhető, szerethető lakókörnyezet fenntartása	Fiatalok elvándorlása	Fiatalok elvándorlásának megelőzése, letelepedésük elősegítése, társadalom előregedésének megelőzése, gyerekszám növekedése		Támogatások fenntartása, kibővítése; buszbérlet megteremtése; Polgárőr Egyesülettel az együttműködés folytatása; helyi programok szervezése; közterületek karbantartása	Képviselő-testület; szociális ügyintéző; kulturális munkatárs, könyvtáros; településüzemeltető munkatárs	2019.12.31. és 2023.12.31.	Demográfiai adatok	pénzügyi	hosszú távú
2	Közfoglalkoztató program kihasználása	Munkanélküliek számának alacsony szinten tartása	Munkanélküli személyek megélhetésének javítása		Közfoglalkoztató programok kihasználása, képzési lehetőségek felkutatása, tájékoztatás	Polgármester; Szociális ügyintéző	2023.12.31.	Munkanélküliek száma	állami támogatás/pénzügy	hosszú távú
3	Tájékoztató foglalkoztatói ellátórendszer előnyeiről	Nem minden munkanélküli regisztráltatja magát	A még nem regisztrált munkanélküliek bevonása az ellátó		Tájékoztató regisztráció, az együttműködés előnyeiről, támogatásokról	Szociális ügyintéző	2023.12.31.	Regisztrált munkanélküliek száma	humán	hosszú távú

					I			A már meglévő szűrővizsgálatok, programok megtartása	Igazgatásügyi ügyintéző, kulturális munkatárs	2019.12.31.	Résztevők száma, egészséges lakosság	pénzügyi	hosszú távú
4.	Egészségügyi szűrések, programok szervezése	A lakosok jó egészségi állapotának megőrzése	Esetlegesen felmerült problémák időben kiszűrése, rendszeres mozgás elérése										
II. A gyermekek esélyegyenlősége													
1	Intézmények megközelítésének, elérésének támogatása	Gyermekek képességeinek, korának megfelelő intézmény biztosítása	Gyermekek számára elérhetővé tenni a korának, képességének megfelelő intézményt, szülői pénzügyi kiadásainak csökkentése	Egyéni elbírálás alapján, az utazási költség részben, vagy egészben történő csökkentése	Szociális ügyintéző	2023.12.31.	gyermekek száma megfelelő intézményben	pénzügyi	hosszú távú				
2	Támogatási rendszer felülvizsgálata	Településen kevés születések száma	Gyermekszám növekedése, társadalom elöregedésének megállítása	Fiatalok letelepedésének támogatása, születési támogatás felülvizsgálata, buszbérlet támogatás fenntartása, szülők utazásának támogatása	Képviselő-testület; szociális ügyintéző	2019.12.31., 2023.12.31.	gyermekek számának növekedése	pénzügyi	hosszú távú				
3	Programok, foglalkozások szervezése	nem megoldott a gyermekek iskolán kívüli, és szünidei tevékenysége	Gyermekek hasznos időeltöltése, szünidei gyermekelhelyezés segítése	programok, foglalkozások szervezése	Kulturális munkatárs, könyvtáros	2019.12.31.	résztevők száma	pénzügyi, humán	5 év				

4	Kirándulások, programok szervezése	Település élő hasonló korú gyermekek nem ismerik egymást	Olyan programok, kirándulások szervezése, mely a gyermekeket összehozza	Közös program szervezése pl. ünnepekhez, „Falusi” kirándulás visszaállítása	Képviselő-testület, kulturális munkatárs, könyvtáros	2019.12.31.	résztevők száma	pénzügyi és humán	5 év
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Időszakos gyermekfelügyelet megszervezése	A gyermek anyukák esetében nem megoldott a gyermek alkalmi felügyelete	Anyák segítése a gyermek felügyeletével az esetlegesen felmerült ügyeinek megoldásában.	Olyan programok szervezése, melyeknél a gyermek mellé nem szükséges a szülő	Kulturális munkatárs, könyvtáros	2020.12.31.	résztevők száma	pénzügyi, humán	5 év
2	Programok, foglalkozások szervezése	Anyaság, munkahely „saját magam” összeegyeztetése	Nők számára „kiszabadulási lehetőségének biztosítása a munkahely és az otthon világából	Olyan program szervezése, amit az anyukák könnyen megközelítve kiszabadulhatnak a munkahely, otthon világából. meglévő torna, joga, esetleg „csajos” filmvetítése	Kulturális munkatárs, könyvtáros	2020.12.31.	résztevők száma	pénzügyi és humán	5 év
3	Központok, közterek fejlesztése	A magányérzet kialakulása – a gyermekkel nehéz kimozdítani	Új helyek létrehozása, meglévők fejlesztése, ahol gyermekes anyukák tudnak	Pályázat figyelés, sikeres pályázat után megvalósítás	Polgármester, Szociális ügyintéző	2023.12.31.	központok, közterek száma, használók száma	pénzügyi/pályázat	Hosszú távú

				találkozni más emberekkel. Pl. sportpark											
4	Köz munkaprogram, idegenforgalmi szezon meghosszabbítása	Női munkanélküliség, szezonális munka	Munkahely teremtés			Pályázati lehetőségek kihasználása – szezonális munka idejének meghosszabbítása	Képviselő-testület	2023.12.31.	munkanélküliek száma	pénzügyi	Hosszú távú				
IV. Az idősek esélyegyenlősége															
1	Programok szervezése	Elmagányosodás	Idős emberek megóvása az elmagányosodástól, depressziótól			Programok, foglalkozások szervezése társadalmi kapcsolatok fenntartásához ; idősek látogatása, segítése	Kulturális munkatárs, könyvtáros	2023.12.31.	részvevők száma	pénzügyi és humán	5 év				
2	Generációs programok szervezése	Nemzedékek közötti kapcsolati problémák	Gyermekek és idős emberek közötti generációs különbségek áthidalása			Közös programok szervezése, meglévő népszerű programok fenntartása	Kulturális munkatárs, könyvtáros	2019.12.31	részvevők száma	pénzügyi és humán	5 év				
3	Tájékoztató előadások tartása	Idősek gyakran válnak áldozattá	Idősek megóvása			Tájékoztató előadások tartása	Kulturális munkatárs, könyvtáros	2020.12.31.	részvevők száma, áldozattá váltak száma	humán	5 év				
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége															
1	Akadálymentesítés	A településen nem teljes körűen megoldott az	Középületek és közterek akadálymentesítése pályázati			Pályázatok figyelése, sikeres pályázat után	Képviselő-testület, Szociális ügyintéző	2023.12.31.	akadálymentes középületek, közterek	pénzügyi	hosszú távú				

2	Információkról tájékoztatás	akadálymentes ítés	Információkhoz és eszközökhez való hozzáférés akadályoztatot tsága	Minden hasznos információ elérhetővé tenni		Tájékoztatás nyújtása	Szociális ügyintéző, kulturális munkatárs, könyvtáros	2023.12.31.	Tájékoztatások száma	személyi			5 év				

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- ~ az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- ~ annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- ~ a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- ~ az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- ~ az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- ~ a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről **Polgármester** felel.:

- ~ Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- ~ Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- ~ Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- ~ a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- ~ a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- ~ az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- ~ a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- ~ felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- ~ Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- ~ Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- ~ Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Az Örvényes Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Örvényes Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Az Örvényes Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

